

ที่ ศย ๐๑๖/ว ๗/๘

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๔๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย
พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๔๐ ตอนที่ ๓๖ ก วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ซึ่งกำหนดหลักการให้ใช้วิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก การมอบหมายให้เจ้าพนักงานคดีและเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่ช่วยเหลือศาล การดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยยังไม่ต้องกำหนดวันนัดและการพิจารณาคดีลับหลังจำเลย การค้นหาความจริงแห่งคดีโดยศาล หลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐาน และหลักเกณฑ์การอ่านและแจ้งคำพิพากษา หรือคำสั่งแก่คู่ความ นั้น

ในการนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของศาลยุติธรรมในเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ สามารถตรวจสอบเรื่องดังกล่าวอีกช่องทางหนึ่งจากเว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <https://jla.coj.go.th>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้บุคลากรในหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทราบในโอกาสแรกด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายภพ เอกพรพาณิชย์)

รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม รักษาราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
ส่วนพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑

โทรสาร ๐ ๒๕๑๓ ๘๓๗๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@coj.go.th หรือ ojta@coj.go.th

ข้อพิจารณาข้อบังคับของประธานศาลฎีกา
ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย

พ.ศ. ๒๕๖๖

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
สำนักงานศาลยุติธรรม

คำนำ

ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๙ ตอนที่ ๖๖ ก วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด สองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖) กำหนดหลักการให้ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวและความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติฯ เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยซึ่งมีโทษปรับเป็นพินัย และตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง กำหนดให้วิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยเป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ซึ่งปัจจุบัน ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๔๐ ตอนที่ ๓๖ ก วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ซึ่งกำหนดหลักการสำคัญให้ใช้วิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก การมอบหมายให้เจ้าพนักงานคดี และเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา การดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยยังไม่ต้องกำหนดวันนัด การพิจารณาตัดสินหลังจำเลย การค้นหาความจริงแห่งคดี โดยศาล หลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐาน และหลักเกณฑ์การอ่านและแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่ง แก่คู่ความทางอิเล็กทรอนิกส์

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรมจึงได้จัดทำข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ เล่มนี้ขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางประกอบการดำเนินงานตามกฎหมายให้แก่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในศาลยุติธรรม ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน รวมถึงเพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไปที่สนใจ

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
สำนักงานศาลยุติธรรม
สิงหาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. เจตนารมณ์และที่มาของกฎหมาย	๑
๒. หลักการและสาระสำคัญของกฎหมาย	๑
๓. หลักการและสาระสำคัญของข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖	๒
๓.๑ วันใช้บังคับ	๓
๓.๒ บทนิยาม	๔
๓.๓ หมวด ๑ บททั่วไป	๖
๓.๔ หมวด ๒ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น	๙
๓.๔.๑ ส่วนที่ ๑ การฟ้อง การยื่นคำร้อง และการพิจารณาคดี	๙
๓.๔.๒ ส่วนที่ ๒ คำพิพากษาและคำสั่ง	๑๓
๓.๕ หมวด ๓ อุทธรณ์	๑๔
๓.๖ หมวด ๔ ค่าฤชาธรรมเนียม	๑๕

ภาคผนวก

ข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพนัน พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. เจตนารมณ์และที่มาของกฎหมาย

โดยที่มาตรา ๗๗ วรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติให้รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง และมาตรา ๒๕๕ ค. ด้านกฎหมาย (๑) ให้มีกลไกปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล รวมถึงแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย กำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายในการกำหนดโทษอาญาให้เหมาะสมกับสภาพความผิดหรือกำหนดมาตรการลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิด และฐานะของผู้กระทำความผิดเพื่อให้บุคคลต้องรับโทษหนักเกินสมควร หรือต้องรับภาระในการรับโทษที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เนื่องจากกรณีที่กฎหมายกำหนดโทษปรับ ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมสามารถชำระค่าปรับได้ แต่ผู้มีฐานะยากจนและไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระค่าปรับได้จะถูกกักขังแทนค่าปรับอันกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างร้ายแรง ประกอบกับเมื่อคำนึงถึงข้อห้ามหรือข้อบังคับที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติแล้ว จะพบว่ามีข้อห้ามหรือข้อบังคับจำนวนมากอาจละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานหรือสร้างภาระอันเกินสมควรแก่ประชาชน และนับวันจะมีการออกกฎหมายกำหนดให้การกระทำเป็นความผิดอาญามากขึ้น หลายกรณีประชาชนกลายเป็นผู้กระทำความผิดเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ บางกรณีกระทำไปเพราะความยากจนเหลือหนาทาน และเมื่อได้กระทำความผิดแล้ว ก็ต้องถูกนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น ถูกจับกุม คุมขัง พิมพ์ลายนิ้วมือและลงบันทึกประวัติอาชญากรเป็นประวัติติดตัวตลอดไป และในที่สุดไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ กระบวนการที่กล่าวมาย่อมสร้างรอยต่างให้เกิดแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้ามีทางใดที่จะป้องกันมิให้ประชาชนจะต้องเข้าสู่กระบวนการเช่นนั้นได้ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคมลงได้ตามสมควร แม้ว่าการกำหนดมาตรการอันเป็นโทษที่ผู้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีเพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับ แต่โทษนั้นก็ไม่จำเป็นต้องใช้โทษอาญาเสมอไป จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ขึ้น

๒. หลักการและสาระสำคัญของกฎหมาย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ มีหลักการสำคัญ ดังนี้

- ๑) เป็นกฎหมายกลางในการปรับเป็นพินัย
- ๒) เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวและความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เป็นความผิดทางพินัย
- ๓) กำหนดให้การปรับเป็นพินัย ไม่เป็นคำสั่งทางปกครองหรือการกระทำทางปกครองและไม่เป็นโทษอาญา
- ๔) กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตามที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนด โดยต้องไม่เกินจำนวนสูงสุดที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยกำหนดไว้

๕) หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการกระทำความผิด ให้นำประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป ลักษณะ ๑ บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป มาใช้บังคับโดยอนุโลม ยกเว้นบทบัญญัติเกี่ยวกับโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย การกระทำความผิดหลายบทหรือหลายกระทง การกระทำความผิดอีก และอายุความ

๖) กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย

๗) กำหนดอายุความ ๒ ปี นับแต่วันกระทำความผิด เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นและกำหนดระยะเวลาในการบังคับค่าปรับเป็นพินัยภายใน ๕ ปี นับแต่มีคำสั่งหรือคำพิพากษา แต่ถ้าได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องไว้แล้วสามารถดำเนินการต่อได้

๘) การดำเนินคดีในชั้นศาล

๘.๑) ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี

(๑) ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ

(๒) การกระทำความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในเขตอำนาจศาลใดให้ฟ้องที่ศาลนั้น หากความผิดเกิดขึ้นในหลายท้องที่ ให้ฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจท้องที่หนึ่งท้องที่ใดก็ได้

(๓) ถ้าไม่ปรากฏชัดว่าความผิดเกิดขึ้นท้องที่ใด ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิดมีที่อยู่ ถ้าไม่ทราบที่อยู่ให้ถือที่อยู่ตามทะเบียนราษฎร กรณีที่มีผู้กระทำความผิดหลายคนให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิดคนใดคนหนึ่งมีที่อยู่

๘.๒) การพิจารณาคดีของศาลให้ให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

๘.๓) การบังคับชำระค่าปรับเป็นพินัย

(๑) หากไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในเวลาที่ศาลกำหนด ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องเพื่อชำระค่าปรับเป็นพินัย

(๒) การบังคับคดีให้นำมาตรา ๒๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ไม่รวมการกักขังแทนค่าปรับ

(๓) ห้ามอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย

(๔) การอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายกระทำได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยเงื่อนไขดังกล่าวต้องคำนึงถึงความจำเป็นธรรมต่อผู้อุทธรณ์และสังคมโดยรวมในการรับภาระค่าใช้จ่ายประกอบกัน

(๕) คำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

๓. หลักการและสาระสำคัญของข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๒๘ วรรคสาม กำหนดหลักการสำคัญในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยไว้ดังนี้

๑) วิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยต้องคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร

๒) ศาลอาจพิจารณาลับหลังจำเลยได้

๓) จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับให้มาต่อสู้คดีแทนได้ โดยมีให้ถือว่าเป็นการพิจารณาลับหลังจำเลย

๔) การส่งเอกสารสามารถส่งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นที่เหมาะสมได้

๕) กรณีสมควรจะกำหนดค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีไว้ด้วยก็ได้

นอกจากหลักการตามที่กล่าวในข้างต้นแล้ว ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ยังกำหนดหลักการพิจารณาคดีที่สำคัญ ได้แก่

๑) การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัยให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก

๒) การดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าคู่ความทั้งสองฝ่ายพร้อมกัน (Asynchronous Hearing)

๓) หลักการพิจารณาคดีโดยรับฟังพยานเอกสารเป็นหลัก (Paper Hearing)

๔) การแจ้งคำพิพากษาเป็นหนังสือให้คู่ความที่ร้องขอแทนการอ่านคำพิพากษาในศาล

๓.๑ วันใช้บังคับ

๓.๑.๑ วันที่ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ซึ่งเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่นแตกต่างจากการนับระยะเวลาตามหลักทั่วไปตามมาตรา ๑๙๓/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การนับระยะเวลามีผลใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้จึงให้เริ่มนับวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันแรกของระยะเวลาสองร้อยสี่สิบวัน ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสรีที่ ๓๖๓/๒๕๖๕^{*} และ ๒๙๐/๒๕๔๓^๑ ดังนั้น พระราชบัญญัตินี้จึงมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป จึงกำหนดให้ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา มีผลใช้บังคับตรงกับวันที่พระราชบัญญัติฯ มีผลใช้บังคับ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีอรรถคดี

^{*} บทกฎหมายที่กำหนดเรื่องระยะเวลานั้นปรากฏในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๑ ลักษณะ ๕ มาตรา ๑๕๖ (เดิม) (ปัจจุบัน ๑๙๓/๑) ว่า "การนับระยะเวลาทั้งปวง ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมาย คำสั่งศาล ระเบียบข้อบังคับ หรือนิติกรรมกำหนดเป็นอย่างอื่น" ฉะนั้น ในปัญหาแรกที่หารือข้างต้นจะเริ่มต้นนับตั้งแต่วันที่เท่าใดนั้นเมื่อมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้งว่า "พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป" เช่นนี้แล้ว การเริ่มนับกำหนดระยะเวลาจึงต้องเริ่มต้นนับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

^๑ กำหนดเวลาเริ่มใช้บังคับกฎหมายจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น ๆ มิใช่เป็นเรื่องการคำนวณนับระยะเวลาตามบทบัญญัติว่าด้วยระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในลักษณะ ๕ บรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อบทบัญญัติของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป วันเริ่มใช้บังคับกฎหมายจึงต้องเป็นไปตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

๓.๑.๒ วันที่ความผิดตามกฎหมายในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ และความผิดตามกฎหมายอื่นมีผลเปลี่ยนแปลงมาเป็นการปรับเป็นพินัย

(๑) มาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติพิธีกรรท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕^๑ กำหนดให้บรรดาความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามพระราชบัญญัตินี้เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยเมื่อมีกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยใช้บังคับ ดังนั้น ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวที่มีโทษปรับสถานเดียวจึงเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

(๒) มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ และความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามกฎหมายในบัญชี ๓ แล้วแต่กรณี เป็นความผิดทางพินัยเมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชีดังกล่าว จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

(๓) ตามมาตรา ๔๐ ให้ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๒ จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยเมื่อมีการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๓.๒ บทนิยาม

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจหรือศาลชำนาญพิเศษ ที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นฟ้องคดีความผิดทางพินัย หรือที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องตามมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้วแต่กรณี

“ศาลชั้นอุทธรณ์” หมายความว่า ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค หรือศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ

ตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจหรือศาลชำนาญพิเศษ ตามกฎหมายว่าด้วยกรณินั้น เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดทางพินัย และมาตรา ๓๒ กำหนดให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีสิทธิอุทธรณ์ตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับ จึงกำหนดนิยามของศาลชั้นอุทธรณ์ไว้

ในกรณีที่มีปัญหาว่าศาลใดจะเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีความผิดทางพินัย ต้องพิจารณาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมโดยยึดตามอัตราโทษปรับ กล่าวคือ ในคดีที่มีโทษปรับทางพินัยไม่เกินหกหมื่นบาท ศาลแขวงเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาตามมาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕ (๕) แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม^๒

^๑ พระราชบัญญัติพิธีกรรท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๔๒ เมื่อมีกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยใช้บังคับแล้วให้บรรดาความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยและให้อัตราโทษปรับอาญาสำหรับความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเปลี่ยนเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย

^๒ พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ “ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี และมีอำนาจทำการไต่สวน หรือมีคำสั่งใด ๆ ซึ่งผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง”

มาตรา ๒๕ (๕) “ในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาคนเดียวเป็นองค์คณะมีอำนาจเกี่ยวแก่คดีซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลนั้น ดังต่อไปนี้

(๕) พิจารณาพิพากษาคดีอาญา ซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างสูงไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่จะลงโทษจำคุกเกินหกเดือน หรือปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือปรับอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างเกินอัตราที่กำหนดแล้วไม่ได้”

“โจทก์” หมายความว่า พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งฟ้องคดีความผิดทางพินัยต่อศาล

มาตรา ๒๓ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง ดังนั้น โจทก์จึงหมายถึงพนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วแต่กรณี

“จำเลย” หมายความว่า บุคคลผู้ถูกฟ้องต่อศาลว่ากระทำความผิดทางพินัย และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้รวมถึงผู้ดำเนินการแทน

มาตรา ๒๘ วรรคสาม กำหนดให้จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นให้มาต่อสู้คดีแทนได้ ดังนั้น จำเลยจึงอาจหมายถึงบุคคลผู้ถูกฟ้องต่อศาลว่ากระทำความผิดทางพินัยหรือผู้ดำเนินการแทนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อ ๑๐

“คู่ความ” หมายความว่า โจทก์และจำเลย

ข้อ ๕ ในกรณีจำเป็นต้องมีวิธีการใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปโดยเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

กำหนดหลักการเพื่อให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติในทางธุรการคดีที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในเรื่องการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในกระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สำนักงานศาลยุติธรรมประกาศกำหนดให้สอดคล้องกับหลักการที่ให้คำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง จนเกินสมควร ปัจจุบัน สำนักงานศาลยุติธรรมได้ออกประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติในทางธุรการเกี่ยวกับการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย โดยมีหลักการสำคัญ ได้แก่

๑) กำหนดให้ใช้ระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (Court Integral Online Service : CIOS) เป็นช่องทางในการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางคดี การขอให้ส่งคำพิพากษาหรือคำสั่งแทนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง และการขอคัดถ่ายเอกสารในสำนวนในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

๒) การแจ้งคำสั่งศาลหรือส่งเอกสารอื่นใดให้คู่ความทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ที่คู่ความได้แจ้งไว้ต่อศาล และการเก็บรวบรวมหลักฐานดังกล่าวในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

๓) การนั่งพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือแอปพลิเคชัน Google Meet

ข้อ ๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการและมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ รวมทั้งออกระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือคำแนะนำเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

กำหนดหลักการให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้รักษาการ วินิจฉัยชี้ขาดปัญหา และมีอำนาจออกอนุบัญญัติและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปโดยถูกต้องและเรียบร้อย

๓.๓ หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๖ การพิจารณาคดีความผิดทางพินัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับนี้ และในกรณีที่ข้อบังคับนี้ไม่ได้กำหนดไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับ โดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดวิธีพิจารณาสำหรับคดีประเภทใดไว้เป็นการเฉพาะ หากข้อหาตามฟ้องในคดีดังกล่าวมีความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วยให้นำวิธีพิจารณาตามข้อบังคับนี้ไปใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวในส่วนที่เป็นความผิดทางพินัยเท่าที่จะทำได้

คดีความผิดทางพินัยที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัวให้คำนึงถึงการคุ้มครองและการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

วรรคหนึ่ง กำหนดหลักการทั่วไปให้มีวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยเป็นการเฉพาะ และในกรณีที่ข้อบังคับนี้ไม่ได้กำหนดไว้ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร

วรรคสอง กำหนดหลักการในกรณีที่คำฟ้องมีหลายข้อหาทั้งความผิดที่มีโทษตามกฎหมายอื่นที่มีกฎหมายกำหนดวิธีพิจารณาคดีไว้เป็นการเฉพาะและความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย โดยให้นำวิธีพิจารณาตามข้อบังคับนี้ไปใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวในส่วนที่เป็นความผิดทางพินัยเท่าที่จะทำได้

วรรคสาม กำหนดหลักการเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในกระบวนการยุติธรรมให้สอดคล้องกับหลักการคุ้มครองสิทธิเด็กตามกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของเด็กในฐานะประชากรของโลก การรับรองสิทธิเด็กและเยาวชนเป็นเรื่องสากลที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญเห็นได้จากการให้การรับรองอนุสัญญาต่าง ๆ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี ดังนั้น เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในรูปแบบที่พิเศษแตกต่างจากการดำเนินการต่อบุคคลทั่วไป และคำนึงถึงผลประโยชน์ของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ^๕ แม้ตามกฎหมายไทยความผิดทางพินัยจะมีใช้ความผิดทางอาญาอีกต่อไป แต่การปรับเป็นพินัยก็ยังมีลักษณะเป็นมาตรการที่รัฐใช้อำนาจเหนือประชาชนในการบังคับเอากับทรัพย์สิน ดังนั้น ในกรณีผู้กระทำความผิดทางพินัยเป็นเด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัว จึงให้ใช้วิธีพิจารณาคดีตามข้อบังคับนี้โดยให้คำนึงถึงการคุ้มครองและการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นการประกันสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนตามหลักการดังกล่าว

ข้อ ๗ การดำเนินกระบวนการพิจารณาตามข้อบังคับนี้ ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก โดยให้นำข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการจัดทำสารบบความ สารบบคำพิพากษา และการรวบรวมเก็บรักษาเอกสารในสำนวนความในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ มาใช้บังคับ

^๕ กัสสร เรืองฤทธิ์, "ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๖๒), ๔๑-๔๒

การดำเนินกระบวนการพิจารณาตามวรรคหนึ่ง หากหน่วยงานหรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถรองรับการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ปฏิบัติตามวิธีการที่มีการใช้งานกันอย่างแพร่หลายอยู่เดิมไปพลางก่อน

ศาลอาจดำเนินกระบวนการพิจารณาตามข้อบังคับนี้โดยไม่จำเป็นต้องนั่งพิจารณาหรือกระทำต่อโจทก์และจำเลยพร้อมกันก็ได้ แต่ต้องให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมีโอกาสโต้แย้งกระบวนการพิจารณานั้น

วรรคหนึ่ง กำหนดหลักการให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก โดยให้คำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม คู่ขนานไปกับหลักการตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อส่งเสริมให้การทำงานและการให้บริการของภาครัฐสามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักได้ ซึ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติราชการเป็นการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล อย่างไรก็ตาม วรรคสองได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ในกรณีที่หน่วยงานหรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องยังไม่มีความพร้อมในการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ก็ให้ปฏิบัติตามวิธีการที่มีการใช้งานกันอย่างแพร่หลายอยู่เดิมไปพลางก่อน ซึ่งก็คือการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางเอกสาร เพื่อมิให้เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร ตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง

หลักการตามวรรคสามเป็นหลักการพิจารณาโดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าโจทก์และจำเลยพร้อมกัน (Asynchronous Hearing) เนื่องจากข้อบังคับนี้กำหนดให้ศาลมีอำนาจในการค้นหาความจริงได้เองและกำหนดให้พิจารณาคดีบนพื้นฐานของการรับฟังพยานเอกสารเป็นหลัก (Paper Hearing) ตามข้อ ๑๔ ศาลจึงไม่จำเป็นต้องกำหนดวันนัดให้โจทก์และจำเลยมาศาลเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาพร้อมกันก็ได้ เพื่อลดจำนวนวันนัดของศาลและลดปัญหาการว่างไม่ตรงกันของคู่ความแล้วขอลื่อนนัดพิจารณา ซึ่งส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาคดี^๖ โดยหลักการดังกล่าวทำให้กระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัยเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่ยังคงหลักการสำคัญที่ศาลจำเป็นต้องให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมีโอกาสโต้แย้งกระบวนการพิจารณาซึ่งรวมถึงพยานหลักฐานจากกระบวนการพิจารณานั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของคู่ความและคงไว้ซึ่งหลักการฟังความทุกฝ่าย

ข้อ ๘ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดีความผิดทางพินัย ศาลอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่ช่วยเหลือศาล ดังต่อไปนี้

- (๑) ตรวจสอบคำฟ้องและคำร้องที่ยื่นต่อศาล และทำความเข้าใจศาล
- (๒) ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานตามที่ศาลมีคำสั่ง
- (๓) จัดทำรายงานเกี่ยวกับคดีเพื่อให้ศาลใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคดี
- (๔) ช่วยเหลือศาลในการบันทึกคำพยานและรายงานกระบวนการพิจารณา
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามข้อบังคับนี้

เนื่องจากในคดีความผิดทางพินัยศาลทำหน้าที่ค้นหาความจริงด้วยตนเอง เพื่อให้ศาลสามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องมีเจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานอันเป็นประเด็นแห่งคดี จัดทำรายงานเกี่ยวกับคดี และหน้าที่อื่น ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ข้อ ๘ จึงกำหนดบทบาทหน้าที่

^๖ Maxi Scherer, Asynchronous Hearings: The Next New Normal? [ออนไลน์]. จาก Kluwer Arbitration Blog เว็บไซต์ <https://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/๒๐๒๐/๐๗/๐๗/asynchronous-hearings-the-next-new-normal/> (สืบค้นข้อมูล: ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖).

ของเจ้าพนักงานคดีและเจ้าพนักงานศาลเพื่อช่วยเหลือศาลในการพิจารณาคดีตามที่ได้รับมอบหมาย และยังเป็น การคุ้มครองสิทธิของจำเลยเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัย ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานคดีจะทำได้ต่อเมื่อได้รับมอบหมายจากศาล

ข้อ ๙ ระยะเวลาที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ข้อบังคับนี้ หรือตามที่ศาลกำหนด เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความมีคำขอ ศาลอาจยื่นหรือขยายได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

การยื่นหรือขยายระยะเวลาตามข้อบังคับนี้ใช้หลักการเดียวกับที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๕ กล่าวคือ เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความมีคำขอ ศาลอาจยื่นหรือขยายระยะเวลาในกฎหมายว่าด้วยปรับเป็นพินัยได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม แต่ความในข้อนี้ไม่นำไปใช้บังคับถึงระยะเวลาในชั้นบังคับคดีซึ่งเป็นกระบวนการของเจ้าพนักงานบังคับคดี

ข้อ ๑๐ จำเลยอาจแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาแทนได้ โดยแสดงหลักฐานการแต่งตั้งเป็นหนังสือต่อศาล

ผู้ดำเนินการแทนต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ มีความรู้ความสามารถดำเนินการแทนจำเลยในเรื่องนั้น ๆ และสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ดี โดยหากศาลเห็นว่าผู้นั้นจะดำเนินการแทนในทางที่เกิดความเสียหายแก่จำเลย ศาลอาจมีคำสั่งไม่อนุญาตหรือมีคำสั่งอย่างอื่นได้ตามที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

เป็นการกำหนดคุณสมบัติของผู้ดำเนินการแทนโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๘ วรรคสาม ทำนองเดียวกับผู้รับมอบอำนาจให้ฟ้องหรือดำเนินคดีปกครองตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยองค์คณะ การจ่ายสำนวน การโอนคดี การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการในคดีปกครอง การคัดค้านตุลาการศาลปกครอง การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคดีปกครองและการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีปกครองแทน พ.ศ. ๒๕๕๔^๗ และมาตรา ๖๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง^๘ ที่กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งอย่างอื่นได้ตามที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมในกรณีที่ผู้ดำเนินการแทนดำเนินการในทางที่จะเกิดความเสียหายแก่จำเลย ทั้งนี้ ผู้ดำเนินการแทนต้องสื่อสารภาษาไทยได้ดี

แม้ความผิดทางพินัยจะปรับเปลี่ยนมาจากความผิดอาญา แต่กฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ศาลตั้งทนายความให้จำเลยได้ในคดีความผิดทางพินัย เนื่องจากความผิดอาญาที่ปรับเปลี่ยนมา เป็นความผิดทางพินัยนั้นเป็นความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวจึงมิใช่กรณีที่ศาลอาจตั้งทนายความให้จำเลยได้ ตามมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่กำหนดให้ศาลตั้งทนายความให้จำเลยในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิตหรือคดีที่มีอัตราโทษจำคุกเฉพาะกรณีที่จำเลยต้องการทนายความเท่านั้น

^๗ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยองค์คณะ การจ่ายสำนวน การโอนคดี การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการในคดีปกครอง การคัดค้านตุลาการศาลปกครอง การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคดีปกครองและการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีปกครองแทน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๒๐ วรรคหนึ่ง “คุณวุฒิในคดีปกครองอาจมอบอำนาจให้ทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและมีความรู้ความสามารถที่อาจดำเนินการแทนผู้มอบอำนาจได้ ฟ้องคดีหรือดำเนินคดีปกครองแทนคุณวุฒิได้”

^๘ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๖๖ “ผู้ใดอ้างว่าเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของตัวความหรือเป็นผู้แทนของนิติบุคคล เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความฝ่ายที่เกี่ยวข้องยื่นคำขอ โดยทำเป็นคำร้องในขณะที่ยื่นคำฟ้องหรือคำให้การ ศาลจะทำการสอบสวนถึงอำนาจของผู้ นั้นก็ได้ และถ้าเป็นที่พอใจว่าผู้นั้นไม่มีอำนาจ หรืออำนาจของผู้นั้นบกพร่อง ศาลมีอำนาจยกฟ้องคดีนั้นเสีย หรือมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างอื่นได้ตามที่เห็นสมควร เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม”

๓.๔ หมวด ๒ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น

๓.๔.๑ ส่วนที่ ๑ การฟ้อง การยื่นคำร้อง และการพิจารณาคดี

ข้อ ๑๑ ฟ้องต้องมีรายละเอียดถึงตำแหน่งของพนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นโจทก์ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ และสัญชาติของจำเลย ฐานความผิดทางพินัย การกระทำที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดทางพินัย ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเวลา สถานที่ และมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดทางพินัยเพียงพอที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี พร้อมทั้งสำเนาคำฟ้องมาส่งศาลให้เพียงพอกับจำนวนของจำเลย

ในวันยื่นฟ้องโจทก์จะมีหรือไม่มีตัวจำเลยมาศาลก็ได้ แต่ให้โจทก์ส่งหลักฐานที่ทางราชการออกให้ที่สามารถยืนยันตัวของจำเลย และเสนอสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อศาลพร้อมฟ้องในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กรณีที่สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อจำเลยโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ศาลจะสั่งให้โจทก์จัดส่งสำเนาคำฟ้องตามวรรคหนึ่งก็ได้

กำหนดรายละเอียดฟ้องที่มีองค์ประกอบคล้ายคลึงกับฟ้องตามมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ศาลมีอำนาจสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องได้ตามข้อ ๑๒ ซึ่งแตกต่างจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และโจทก์จะฟ้องโดยมีตัวหรือไม่มีตัวจำเลยมาพร้อมฟ้องก็ได้ สอดคล้องกับมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แต่ในกรณีที่ไม่มีตัวจำเลย โจทก์ต้องมีหลักฐานที่ทางราชการออกให้ที่สามารถยืนยันตัวของจำเลยและให้เสนอสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐมาพร้อมฟ้องด้วยเพื่อป้องกันการฟ้องผิดตัว และเนื่องจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก หากยื่นคำฟ้องทางระบบอิเล็กทรอนิกส์จะต้องยื่นผ่านระบบ CIOS ตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมฯ ข้อ ๖

วรรคสอง กำหนดให้โจทก์เสนอสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อศาลในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้จัดทำหรือแปลงเอกสารเป็นไฟล์ประเภท PDF หรือ PDF/A ส่วนรูปภาพให้บันทึกเป็นไฟล์ประเภท JPEG แล้วบันทึกข้อมูลลงแผ่นซีดียื่นต่อศาลหรือนำเข้าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวทางระบบพร้อมฟ้อง ตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมฯ ข้อ ๘ โดยศาลอาจสั่งให้โจทก์จัดส่งสำเนาคำฟ้องก็ได้ หากสามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อจำเลยโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ เช่น สามารถติดต่อกับจำเลยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ตามที่อยู่ที่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ที่จำเลยได้ให้ไว้ในการลงทะเบียนใช้ระบบ เป็นต้น

ข้อ ๑๒ ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลประทับฟ้อง และส่งสำเนาคำฟ้องให้จำเลย กรณีที่ศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง

กรณีที่โจทก์ไม่มีตัวจำเลยมาพร้อมฟ้อง ให้ศาลส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกเพื่อให้จำเลยยื่นคำแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดี หรือมาศาลเพื่อแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดี ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำฟ้องและหมายเรียก

การส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยหากส่งไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของจำเลยหรือตามที่ได้อ้างไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ ให้ถือว่าจำเลยได้รับตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ หรือส่งโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามที่ศาลเห็นสมควร

วรรคหนึ่งกำหนดหลักการให้ศาลรับฟ้องโดยหากศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ศาลมีอำนาจสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องได้ ไม่ใช่ยกฟ้องไปเสียทีเดียว ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๑๑

วรรคสองและวรรคสามเป็นกรณีที่โจทก์ฟ้องโดยไม่มีตัวจำเลย เมื่อศาลรับฟ้องแล้วจะยังไม่กำหนดวันนัดจนกว่าจำเลยจะแจ้งความประสงค์ต่อผู้คดีและศาลเห็นว่าจำเป็นต้องสืบพยานตามข้อ ๑๓ ซึ่งเมื่อศาลประทับฟ้องแล้วให้ศาลส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้จำเลยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ และถือว่าจำเลยได้รับตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ สอดคล้องกับการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๒๐

การส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกอาจส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ตามที่อยู่ในไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ที่คู่ความให้ไว้ในการลงทะเบียนใช้ระบบ โดยถือว่าคู่ความทราบคำสั่งหรือได้รับเอกสารนับแต่เวลาที่คำสั่งหรือเอกสารเช่นว่านั้นไปถึงคู่ความตามที่อยู่ในไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมฯ ข้อ ๗

ในกรณีที่โจทก์มีตัวจำเลยมาพร้อมฟ้อง ให้ศาลสอบถามความประสงค์ในการต่อสู้คดีของจำเลยทันทีเมื่อศาลประทับฟ้อง

ข้อสังเกต : ๑) คำแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดี อาจเป็นกรณีที่จำเลยแถลงความประสงค์ต่อสู้คดีหรือไม่ประสงค์ต่อสู้คดีก็ได้ แล้วแต่กรณี ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับคำให้การโดยที่จำเลยอาจทำเป็นคำแถลงยื่นต่อศาลหรือมาศาลเพื่อแถลงก็ได้

๒) หมายเรียกให้จำเลยยื่นคำแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดีหรือมาศาลเพื่อแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดี ต้องมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑) ตำแหน่งของพนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นโจทก์

๒.๒) ชื่อ นามสกุล จำเลย

๒.๓) ข้อความให้จำเลยยื่นคำแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดีหรือมาศาลเพื่อแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดีภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำฟ้องและหมายเรียก

๒.๔) ลายมือชื่อผู้พิพากษา

ข้อ ๑๓ ถ้าจำเลยไม่ยื่นคำแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดีหรือไม่มาแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดีภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๒ หรือแถลงไม่ประสงค์ต่อสู้คดี ให้ศาลพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐและจะมีคำพิพากษาโดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้

ถ้าจำเลยประสงค์ต่อสู้คดี ให้ศาลสอบถามจำเลยว่าจะประสงค์จะโต้แย้งในปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดทางพินัยหรือจำนวนค่าปรับเป็นพินัย จากนั้นให้ศาลพิจารณาว่าจำเป็นต้องสืบพยานหลักฐานหรือไม่ หากเห็นว่าจำเป็นก็ให้โจทก์และจำเลยนำพยานหลักฐานเข้าสืบ

ในกรณีที่ต้องสืบพยานหลักฐาน ให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาโดยเร็ว โดยแจ้งให้โจทก์และจำเลยมาศาลตามกำหนดนัดเพื่อพิจารณาและสืบพยานในวันเดียวกัน

หากเป็นกรณีตามข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง ศาลสามารถพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐและจะมีคำพิพากษาโดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ เนื่องจากการพิจารณาคดีความผิดทางพินัยมีหลักการพิจารณาคดีบนพื้นฐานของพยานเอกสารเป็นหลัก (Paper Hearing) การที่จำเลยแถลงไม่ประสงค์ต่อสู้คดีอาจเทียบได้กับการที่จำเลยให้การรับสารภาพในคดีอาญา ส่วนการที่จำเลยไม่แถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดีอาจเทียบได้กับการที่จำเลยไม่ให้การ ทั้งนี้ ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงตามข้อ ๑๔ ได้ ไม่ว่าจำเลยประสงค์ต่อสู้คดีหรือไม่ก็ตาม

แต่หากเป็นกรณีที่จำเลยประสงค์ต่อสู้คดีตามข้อ ๑๓ วรรคสอง กำหนดให้ศาล สอบถามจำเลยว่าประสงค์จะได้แย้งในปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางพินัยหรือจำนวนค่าปรับเป็นพินัย โดยให้ศาลพิจารณาว่าจำเป็นต้องสืบพยานหลักฐานหรือไม่ หากไม่จำเป็นต้องสืบพยานหลักฐาน ศาลอาจพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐและอาจมีคำพิพากษาโดยไม่ต้อง สืบพยานหลักฐานก็ได้ หากเห็นว่าจำเป็นต้องสืบพยานให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาโดยเร็ว โดยแจ้ง ให้โจทก์และจำเลยมาศาลตามกำหนดนัดเพื่อพิจารณาและสืบพยานในวันเดียวกันตามวรรคสาม

ข้อ ๑๔ ศาลอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลดำเนินการ ตามข้อ ๘ และอาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบสำนวนคดีความผิดทางพินัยตรวจสอบและ รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม แล้วจัดส่งพยานหลักฐานดังกล่าวต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาล กำหนด รวมถึงอาจเรียกพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานหรือบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใด มาให้ถ้อยคำ หรือดำเนินการอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร และศาลอาจรับฟังสำนวนคดีความผิด ทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงแทนคำเบิกความ พยานเอกสารหรือ พยานหลักฐานอื่นใดเพื่อวินิจฉัยคดี โดยหากเห็นว่าจำเป็นจะได้สวนพยานบุคคลเพิ่มเติมก็ได้

ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่จำเลยประสงค์ต่อสู้คดีหรือไม่ประสงค์ต่อสู้คดี ศาลมีอำนาจ ในการค้นหาความจริงได้เอง โดยไม่จำเป็นต้องให้คู่ความนำพยานหลักฐานของตนเองเข้าสืบเพื่อต่อสู้คดี แต่ศาลสามารถรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ โดยอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาล ดำเนินการตามข้อ ๘ เช่น การตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานตามที่ศาลมีคำสั่ง หรืออาจสั่งให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบสำนวนคดีความผิดทางพินัยตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม แล้วจัดส่งพยานหลักฐานดังกล่าวต่อศาล ซึ่งศาลจะพิจารณาคดีบนพื้นฐานของเอกสารเป็นหลัก (Paper Hearing) แต่ในกรณีจำเป็นศาลอาจจะได้สวนพยานบุคคลเพิ่มเติมก็ได้

กรณีที่ศาลเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ให้จ่ายค่าพาหนะ ค่าป่วยการ และค่าเช่าที่พัก ที่จำเป็นและสมควรแก่พยานซึ่งมาศาลตามหมายเรียก ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ตามมาตรา ๒๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา

ข้อ ๑๕ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการรับฟังและชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานมาใช้บังคับกับคดีความผิดทางพินัยโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับข้อบังคับนี้

ให้ศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาให้รับผิด ทางพินัยจนกว่าจะมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือว่าจำเลยกระทำความผิดทางพินัย

ในการรับฟังพยานหลักฐานและการชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานให้นำบทบัญญัติแห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้โดยอนุโลม เช่น บทตัดพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบ ตามมาตรา ๒๒๖ บทตัดพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยมิชอบตามมาตรา ๒๒๖/๑ หรือ บทตัดพยานบอกเล่าตามมาตรา ๒๒๖/๓ เป็นต้น

สำหรับมาตรฐานการพิสูจน์ เนื่องจากความผิดทางพินัยมิใช่ความผิดทางอาญา ดังนั้น มาตรฐานการพิสูจน์ในคดีความผิดทางพินัยจึงไม่เคร่งครัดเท่าความผิดอาญาที่กำหนดให้โจทก์ ต้องพิสูจน์จนปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยได้กระทำความผิด (proof beyond reasonable doubt)

แต่ก็ไม่ลดมาตรฐานการพิสูจน์ลงไปเท่ากับคดีแพ่งที่เพียงพิสูจน์ให้น่าเชื่อถือกว่าคู่ความฝั่งตรงข้ามก็ฟังได้ (Preponderance of evidence) โดยในคดีความผิดทางพินัย โจทก์ต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือว่าจำเลยกระทำความผิดทางพินัย (proof by clear and convincing evidence) จึงจะฟังได้ว่ากระทำความผิดทางพินัย แม้จำเลยจะไม่มาศาลหรือไม่แถลงความประสงค์ว่าจะต่อสู้คดีหรือไม่ ศาลก็ต้องพิจารณาพยานหลักฐานจากสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ส่งมาพร้อมฟ้อง ไม่อาจถือว่าการที่จำเลยไม่มาศาลเท่ากับจำเลยแถลงไม่ประสงค์ต่อสู้คดี

มาตรฐานการพิสูจน์แบบ proof by clear and convincing evidence คือ การพิสูจน์ให้เห็นโดยมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือว่าข้อเท็จจริงน่าจะเป็นอย่างนั้น โดยจะต้องมีน้ำหนักหรือความโน้มเอียงหรือความน่าเชื่อถือหรือความชัดเจนกว่า proof on the balance of probability กล่าวคือ มากกว่ามาตรฐานการพิสูจน์ในคดีแพ่งทั่วไป แต่ยังไม่สูงถึงขนาด proof beyond reasonable doubt เหมือนกับที่ใช้กับฝ่ายโจทก์ในคดีอาญา^๕

ข้อ ๑๖ การร้องขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยที่เป็นบุคคลธรรมดาต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยดังกล่าวทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๐ วรรคสามและวรรคสี่ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องพร้อมสำเนาคำร้องของผู้กระทำความผิดทางพินัยที่ได้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหนังสือให้ความยินยอมแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการยื่นคำร้อง แล้วแต่กรณี

ให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลเสนอความเห็นเกี่ยวกับคำร้องต่อศาล โดยเร็วและจะไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้กระทำความผิดทางพินัยด้วยก็ได้ และเมื่อศาลมีคำสั่งคำร้องประการใดแล้วให้แจ้งคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล หากจำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลไต่สวนและมีคำสั่งรวมไปในคำพิพากษา

วรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ยื่นคำร้องตามมาตรา ๑๐ โดยที่ยังไม่มีการฟ้องคดีความผิดทางพินัยต่อศาล ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องพร้อมสำเนาคำร้องของผู้กระทำความผิดทางพินัยที่ได้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหนังสือให้ความยินยอมแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการยื่นคำร้องมาด้วย เนื่องจากการสั่งให้จำเลยทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ต้องเป็นกรณีที่จำเลยมีคำร้องหรือจำเลยให้ความยินยอมด้วย

วรรคสอง กำหนดให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลมีหน้าที่เสนอความเห็นต่อศาลเกี่ยวกับคำร้องของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง และอาจไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้กระทำความผิดทางพินัยด้วยก็ได้ เมื่อศาลมีคำสั่งคำร้องประการใดแล้วให้แจ้งคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบเพื่อดำเนินการตามคำสั่งศาลต่อไป

วรรคสาม เป็นกรณีที่มีการฟ้องคดีความผิดทางพินัยต่อศาลแล้ว ในระหว่างการพิจารณาคดี จำเลยยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ก็ให้ศาลเป็นผู้ไต่สวนคำร้องและมีคำสั่งรวมไปในคำพิพากษาได้เลย

^๕ จริฎ กักศิษานกุล, กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน, ครั้งที่ ๑๖, (กรุงเทพฯ:สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, ๒๕๖๕), ๓๑๔-๓๑๕.

หากศาลจะมีคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือจำเลยทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย ให้ศาลนาระเบียบบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมว่าด้วยการกำหนดจำนวนชั่วโมงที่ถือเป็นการทำงานหนึ่งวันและแนวปฏิบัติในการให้ทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับและการเปลี่ยนสถานที่กักขัง พ.ศ. ๒๕๕๖ มาใช้โดยอนุโลม

๓.๔.๒ ส่วนที่ ๒ คำพิพากษาและคำสั่ง

ข้อ ๑๗ คำพิพากษาหรือคำสั่งคดีความผิดทางพินัย อย่างน้อยต้องมีข้อเท็จจริงที่ฟังได้โดยสรุปและคำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดี พร้อมด้วยเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยนั้น

ข้อ ๑๘ การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้อ่านข้อความในศาลโดยเปิดเผยต่อหน้าคู่ความทั้งสองฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แล้วแต่กรณี ถ้าคู่ความไม่มาศาล ศาลจะงดการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลจดแจ้งไว้ในรายงาน และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านตามกฎหมายแล้ว

คู่ความอาจร้องขอให้ศาลมีหนังสือแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งแทนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตามวิธีการที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดก็ได้ และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านสำหรับคู่ความนั้นในวันที่หนังสือแจ้งไปถึง

กรณีที่ศาลพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย ให้ศาลออกคำสั่งบังคับกำหนดเวลาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

ให้ศาลส่งคำสั่ง โดยนำความตามวรรคสามของข้อ ๑๒ มาใช้บังคับแก่การส่งคำสั่งโดยอนุโลม เว้นแต่จำเลยทราบคำสั่งนั้นแล้ว

วรรคหนึ่ง กำหนดวิธีการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งและกรณีที่ถือว่าศาลได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว ซึ่งเป็นไปตามหลักการเดียวกันกับการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตามมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

วรรคสอง กำหนดวิธีการเพิ่มเติมให้คู่ความสามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลมีหนังสือแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งแทนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งได้เพื่อประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาศาลของคู่ความ โดยจะต้องยื่นคำร้องทางระบบ CIOS ก่อนวันนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งเมื่อล่วงพ้นนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ศาลส่งคำพิพากษาหรือคำสั่งในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไปยังที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ตามที่คู่ความให้ไว้ในการลงทะเบียนใช้ระบบ CIOS และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านสำหรับคู่ความนั้นในวันที่หนังสือแจ้งไปถึง ตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมฯ ข้อ ๑๐ และ ข้อ ๑๑

วรรคสามและวรรคสี่ กำหนดให้ศาลออกคำสั่งบังคับในกรณีที่พิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย และให้นำความตามข้อ ๑๒ มาใช้แก่การส่งคำสั่งด้วยโดยอนุโลมคือ ให้ส่งคำสั่งให้จำเลยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยหากส่งไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของจำเลยหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐให้ถือว่าจำเลยได้รับตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ หรือส่งโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามที่ศาลเห็นสมควร เว้นแต่จำเลยได้ทราบคำสั่งนั้นแล้ว เช่น กรณีที่จำเลยมาศาลในวันอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งและศาลได้ออกคำสั่งให้จำเลยทราบแล้ว

ข้อ ๑๙ คดีใดที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้บุคคลใดต้องรับผิดทางพินัย อาจร้องขอให้พิจารณาพิพากษาใหม่ได้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) พยานบุคคลซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในภายหลังแสดงว่าคำเบิกความของพยานนั้นเป็นเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง

(๒) พยานหลักฐานอื่นนอกจากพยานบุคคลตาม (๑) ซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิจารณาพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในภายหลังแสดงว่าเป็นพยานหลักฐานปลอมหรือเป็นเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง หรือ

(๓) มีพยานหลักฐานใหม่อันชัดแจ้งและสำคัญแก่คดี ซึ่งถ้าได้นำมาสืบในคดีอันถึงที่สุดนั้น จะแสดงว่าบุคคลผู้ต้องถูกปรับเป็นพินัยโดยคำพิพากษาถึงที่สุดนั้นไม่ได้กระทำความผิดทางพินัย

การดำเนินคดีในชั้นร้องขอให้พิจารณาพิพากษาใหม่ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

เนื่องจากคดีความผิดทางพินัยมิใช่ความผิดอาญาแล้ว จึงไม่มีการจับ หรือคุมขัง ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือจำเลย ดังนั้น อาจมีกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือจำเลยมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัย ซึ่งในข้อบังคับนี้มีได้กำหนดให้มีการพิจารณาคดีโดยจำเลยขาดนัด แต่ในกรณีที่จำเลยมิได้แสดงความประสงค์ในการต่อสู้คดี ในการพิจารณาคดี นอกจากศาลจะพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ศาลยังมีอำนาจค้นหาความจริงได้เองตามข้อ ๑๕ แล้วพิพากษาไปตามพยานหลักฐาน กระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัยจึงไม่มีการร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งเป็นกระบวนการแก้ไขข้อบกพร่องในเชิงรูปแบบของการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยมิได้พิจารณาถึงความบกพร่องของเนื้อหา แต่ข้อบังคับนี้กำหนดให้บุคคลที่ต้องคำพิพากษาให้ต้องรับผิดทางพินัยอาจยื่นคำร้องขอให้พิจารณาพิพากษาใหม่ได้ หากปรากฏพยานหลักฐานตามข้อ ๑๙ ซึ่งเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องในเชิงเนื้อหา และให้นำพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๓.๕ หมวด ๓ อุทธรณ์

ข้อ ๒๐ การอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมาย ให้จำเลยที่ต้องคำพิพากษาว่ามีความผิดทางพินัยกระทำได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดห้ามมิให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย แต่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีสิทธิอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

มีข้อสังเกตว่า เฉพาะ “จำเลย” เท่านั้น ที่มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมาย

ข้อ ๒๑ การยื่นอุทธรณ์ ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาคดีนั้นภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษา

ในกรณีที่มีการขอขยายระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์ ให้ศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร หากศาลชั้นต้นจะไม่อนุญาต ให้ส่งศาลชั้นอุทธรณ์พิจารณาสั่ง

ข้อ ๒๒ ปัญหาข้อกฎหมายที่อุทธรณ์ต้องเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลชั้นอุทธรณ์ควร
วินิจฉัย

ปัญหาสำคัญตามวรรคหนึ่งให้รวมถึงกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การโต้แย้งว่าการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐขัดต่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๒) การโต้แย้งว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นขัดต่อกฎหมาย
และข้อบังคับนี้

(๓) เมื่อคำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญขัดกัน หรือขัด
กับแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา

(๔) คำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่มีแนว
คำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามาก่อน

(๕) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายขัดกับ
คำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดของศาลอื่น

(๖) เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างในอุทธรณ์แล้วอาจมีผลเปลี่ยนแปลง
สาระสำคัญในคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

(๗) ปัญหาข้อกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ

เป็นการกำหนดเงื่อนไขในการรับอุทธรณ์ไว้พิจารณาซึ่งต้องเป็นปัญหาข้อกฎหมาย
ที่เป็นปัญหาสำคัญที่ศาลชั้นอุทธรณ์ควรวินิจฉัยและตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับ
เป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้เงื่อนไขต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้อุทธรณ์และสังคมโดยรวม
ในการรับภาระค่าใช้จ่ายประกอบด้วย

นอกจากปัญหาสำคัญตามข้อ ๒๒ (๑) - (๗) แล้ว หากศาลชั้นอุทธรณ์เห็นว่าปัญหา
ข้อกฎหมายตามอุทธรณ์เป็นปัญหาสำคัญที่ศาลชั้นอุทธรณ์ควรวินิจฉัยก็ให้ศาลชั้นอุทธรณ์รับอุทธรณ์
ไว้พิจารณา

๓.๖ หมวด ๔ ค่าฤชาธรรมเนียม

ข้อ ๒๓ ภายใต้บังคับข้อ ๒๔ การดำเนินการทางศาลตามข้อบังคับนี้ ให้คู่ความ
ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

ข้อ ๒๔ ความรับผิดชอบที่สุดในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีให้เป็นไปตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

กำหนดให้การดำเนินการทางศาลในคดีความผิดทางพินัยได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม
แต่ความรับผิดชอบที่สุดในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๖๙/๒ และมาตรา
๑๖๙/๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรม

สิงหาคม ๒๕๖๖

ภาคผนวก

สารบัญภาคผนวก

เรื่อง	หน้า
๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕	๓
๒. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖	๒๔
๓. หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ว ๑๐๗๒ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕	๓๐
๔. หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ว ๗๘ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ เรื่องขอแจ้งประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอัยการย่อยของสำนวนความในศาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖	๓๒
๕. หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ว ๕๗๔ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับความผิดทางพินัย ตามพระราชบัญญัติพิชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕	๔๑
๖. หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ว ๕๗๐ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เรื่อง ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย	๔๓
๗. หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/ว ๕๘๔ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ เรื่อง ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖	๔๗
๘. หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๑๖/ว ๕๘๑ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เรื่อง ขอแจ้งประกาศกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖/ กฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖/ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖	๔๙

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
พ.ศ. ๒๕๖๕

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติว่ารัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิด
ร้ายแรง กรณีจึงเป็นการสมควรกำหนดให้การกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
ตามกฎหมายในกรณีที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงและโดยสภาพไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม
อันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือไม่มีผลกระทบต่อส่วนรวมอย่างกว้างขวางเป็นความผิดทางพินัย
โดยไม่ถือเป็นความผิดอาญา และให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่ถือเป็นโทษอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
พ.ศ. ๒๕๖๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ปรับเป็นพินัย” หมายความว่า สั่งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ไม่เกินที่กฎหมายกำหนด

“ความผิดทางพินัย” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎหมายนั้นบัญญัติให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจปรับเป็นพินัย หรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ การปรับเป็นพินัยตามกฎหมายทั้งปวง ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ให้ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครอง

การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา

มาตรา ๖ ในกรณีพระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

ในกรณีปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าผู้กระทำความผิดทางพินัยไม่สามารถพูดหรือได้ยิน หรือ สื่อความหมายได้ ให้แจ้งหนังสือหรือเอกสารในรูปแบบที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยสามารถเข้าใจได้ หรือจะแจ้งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยทราบด้วยการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นก็ได้

ในกระบวนการพิจารณาความผิดทางพินัย หากผู้ถูกกล่าวหา หรือพยานไม่สามารถพูดหรือได้ยิน หรือสื่อความหมายได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานอัยการ หรือศาล จัดหาล่ามภาษามือให้หรือ จัดให้ถาม คอบ หรือสื่อความหมายโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร

มาตรา ๗ ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตามจำนวนเงิน ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนดตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินจำนวนสูงสุด ที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๘ ให้นำบทบัญญัติในภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป ลักษณะ ๑ บทบัญญัติที่ใช้ แก่ความผิดทั่วไป เฉพาะหมวด ๒ การใช้กฎหมายอาญา หมวด ๔ ความรับผิดในทางอาญา หมวด ๕ การพยายามกระทำความผิด และหมวด ๖ ตัวการและผู้สนับสนุน แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้ เป็นอย่างอื่น

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย รวมทั้ง ระยะเวลาในการดำเนินการ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ ระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๙ ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิด ทางพินัย และพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิดทางพินัย

(๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม การกระทำความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิด ทางพินัย

(๔) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพนัน

ในการชำระค่าปรับเป็นพนัน ถ้าผู้กระทำความผิดทางพนันร้องขอ และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลจะให้ผ่อนชำระก็ได้ และในกรณีเช่นนั้นหากผู้กระทำความผิดทางพนันผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้การผ่อนชำระเป็นอันยกเลิกและผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพนันที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วนภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนด หากไม่ชำระค่าปรับเป็นพนันภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๓๐ แล้วแต่กรณี

รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพนันจะวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพนันตามวรรคหนึ่งและการผ่อนชำระตามวรรคสองเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้และระเบียบของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ วรรคสอง ก็ได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพนันผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และกระทำความผิดทางพนันเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือหนาทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับเป็นพนันต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพนันได้

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพนันผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพนัน ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควรเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพนันได้

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้สั่งปรับเป็นพนัน และผู้นั้นไม่ได้แย้งคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณาว่ามีคำสั่งต่อไป ถ้าคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล การยื่นคำร้องให้ยื่นต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางพนันเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือหนาทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ศาลจะกำหนดค่าปรับเป็นพนันต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือจะว่ากล่าวตักเตือนโดยไม่ปรับเป็นพนัน หรือหากผู้นั้นยินยอม จะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพนันก็ได้ หรือในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้นั้นไม่มีเงินชำระค่าปรับ จะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพนันก็ได้ หากผู้นั้นยินยอม

ในกรณีที่ความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และผู้กระทำความผิดทางพินัยยินยอม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งตามวรรคสาม

ในกรณีที่ความปรากฏต่อศาลในขณะที่พิพากษาว่ามีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ศาลมีอำนาจสั่งตามวรรคสามได้แม้ผู้กระทำความผิดจะมีไต่ยื่นคำร้องก็ตาม

ให้นำความในมาตรา ๓๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การสั่งของศาลตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

หากผู้กระทำความผิดทางพินัยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่ศาลกำหนดในการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ ศาลจะเพิกถอนคำสั่ง และออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชำระค่าปรับเป็นพินัยก็ได้ โดยให้หักจำนวนวันที่ทำงานมาแล้วออกจากค่าปรับเป็นพินัย

คำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๑ ในคดีความผิดทางพินัย ถ้ามิได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือฟ้องภายในกำหนดสองปีนับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๒ เมื่อได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาอันเป็นที่สุดให้ผู้ใดชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้นั้นมิได้ชำระหรือชำระค่าปรับเป็นพินัยแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน และเกินห้าปีนับแต่วันที่มิได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาดังกล่าว จะบังคับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาต่อผู้นั้นมิได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช่บังคับแก่การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัยรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ และให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยของหน่วยงานนั้นแล้วเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี

หมวด ๒

กระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัย

มาตรา ๑๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด

ในการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่มีใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ วรรคสาม และถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยก็ได้ แต่ถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ต้องกำหนดให้การปรับเป็นพินัยกระทำเป็นองค์คณะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน

มาตรา ๑๕ การกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดทางพินัยหลายบท ให้ใช้กฎหมายบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดในการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัย

ก่อนที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยจะชำระค่าปรับเป็นพินัย หากความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายอื่นที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่าด้วย ให้ระงับการรับชำระค่าปรับเป็นพินัยและส่งสำนวนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยสำหรับความผิดที่กฎหมายกำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่า เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่งต่อไป

ในกรณีที่ได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยและชำระค่าปรับไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในความผิดทางพินัย บทใดบทหนึ่งแล้วไม่ว่าจะเป็นบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดหรือไม่ ให้ความผิดทางพินัยสำหรับการกระทำความผิดในบทอื่นเป็นอันยุติ

มาตรา ๑๖ การกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าความผิดอาญานั้นไม่อาจเปรียบเทียบได้ ให้ระงับการดำเนินการปรับเป็นพินัย และแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

(๒) ในกรณีตาม (๑) ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ปรับเป็นพินัยไปก่อนแล้ว การปรับเป็นพินัยดังกล่าวไม่เป็นการตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการที่จะดำเนินคดีอาญา และในกรณีที่ศาลในคดีอาญามีคำพิพากษาถึงที่สุดลงโทษอาญาแก่ผู้กระทำความผิด ให้ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติและให้ศาลในคดีอาญาสั่งคืนค่าปรับเป็นพินัยที่ได้ชำระแล้วให้แก่ผู้กระทำความผิด ในกรณีที่

ศาลในคดีอาญาพิพากษาลงโทษปรับไม่ว่าจะลงโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ศาลในคดีอาญาสั่งให้นำค่าปรับเป็นพินัยที่ชำระแล้วมาหักกลับกับโทษปรับ หากยังมีจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยที่ชำระแล้วเหลืออยู่ ให้ศาลในคดีอาญาสั่งให้คืนเงินที่เหลือนั้นให้แก่ผู้กระทำความผิดด้วย

(๓) ถ้าความผิดอาญานั้นเปรียบเทียบได้ และผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยตามคำสั่งของศาลแล้ว ให้คดีอาญานั้นเป็นอันเลิกกัน แต่ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายจากการกระทำของผู้กระทำความผิดนั้น

(๔) ถ้าความผิดอาญานั้นเปรียบเทียบได้ และได้มีการชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ความผิดทางพินัยนั้นเป็นอันยุติ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ปรับเป็นพินัยผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระหนງความผิดไป

ภายใต้บังคับวรรคสาม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการปรับเป็นพินัย และความผิดทางพินัยตามวรรคหนึ่งอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างหน่วยงานกัน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในความผิดที่อยู่ในอำนาจของตน และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจพิจารณาในความผิดทางพินัยอื่นทราบเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันหรือทำแทนกันในการดำเนินการปรับเป็นพินัยก็ได้ ระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๓๘ เมื่อปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าผู้ใดกระทำความผิดอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน และบางกรรมเป็นความผิดทางพินัย บางกรรมเป็นความผิดอาญา ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในกรรมที่เป็นความผิดทางพินัย และแจ้งให้พนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญาสำหรับกรรมที่เป็นความผิดอาญาต่อไป

ในการสืบสวนและสอบสวนการกระทำความผิดอาญา หากพบว่ามีกรกระทำความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัย

มาตรา ๑๙ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามี การกระทำความผิดทางพินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหา ข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา นั้น ตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ เมื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐาน เพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและส่งคำสั่งให้ผู้นั้น ทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วย การทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้ง ตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

มาตรา ๒๑ คำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ ให้ทำเป็นหนังสือโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย
- (๒) อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ และจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กำหนดให้ต้องชำระ
- (๓) ระยะเวลาที่ต้องชำระซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง
- (๔) กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการต่อไป ถ้าผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธ ข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด
- (๕) สิทธิในการข่มอนชำระตามมาตรา ๙ วรรคสอง หรือการยื่นคำร้องขอต่อศาล ตามมาตรา ๑๐
- (๖) รายละเอียดอื่นใดที่เห็นสมควรอันจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจสภาพแห่งการกระทำ ความผิดหรือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกกล่าวหา

มาตรา ๒๒ ความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ ไม่ใช่บังคับแก่การดำเนินการ เกี่ยวกับความผิดทางพินัยที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติวิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะ หรือแตกต่างไปจากบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าว

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๒๐ ปฏิเสธข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับ เป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน

และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งให้พนักงานอัยการ

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาพบการกระทำความผิดทางพินัย ให้มีหน้าที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายนั้น ๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป เว้นแต่เป็นความผิดทางพินัยที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีเช่นนั้นให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๒๕ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีความผิดทางพินัยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ดำเนินการเพื่อฟ้องคดีต่อศาล โดยจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาไปศาลก็ได้

ในกรณีพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง ให้แจ้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งเหตุผล หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ทำความเข้าใจแย้งเสนอไปยังผู้ดำรงตำแหน่งเหนือพนักงานอัยการที่มีคำสั่งเพื่อชี้ขาด เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้วให้พนักงานอัยการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือด้วย

ในการพิจารณาสำนวน พนักงานอัยการมีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม รวมทั้งมีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำได้ตามที่เห็นสมควร หรือจะสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการตามพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดผู้มีอำนาจชี้ขาดความเห็นแย้ง ให้อัยการสูงสุดออกระเบียบให้พนักงานอัยการปฏิบัติได้ และเพื่อประโยชน์ในการประสานและร่วมมือกันในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนรวมทั้งสอดคล้องกับเขตอำนาจของพนักงานอัยการ อัยการสูงสุดจะมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงแนวปฏิบัติในการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการในแต่ละท้องที่ก็ได้

มาตรา ๒๖ ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัย หากพนักงานอัยการเห็นว่า เป็นความผิดทางอาญาหรือมีการกระทำความผิดทางอาญารวมอยู่ด้วย ให้พนักงานอัยการแจ้งให้พนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญาต่อไป

ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางอาญา หากพนักงานอัยการเห็นว่าเป็นความผิดทางพินัย หรือมีการกระทำความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย ให้พนักงานอัยการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

มาตรา ๒๑๗ ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนตามจำนวนที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดก่อนฟ้องคดีต่อศาล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยุติการดำเนินการฟ้องคดี หรือถ้าได้มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ก่อนศาลมีคำพิพากษา ให้ศาลสั่งจำหน่ายคดี

มาตรา ๒๑๘ ให้ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชั้นอุทธรณ์ชั้นนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยกฏนั้น เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดทางพินัย

วิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบ ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ข้อบังคับตามวรรคสองต้องคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร และจะกำหนดให้ศาลพิจารณาลับหลังจำเลยก็ได้ แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็น ประการใด จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับให้มา ต่อสู้คดีแทนได้ โดยมีให้ถือว่าเป็นการพิจารณาลับหลังจำเลย และในการส่งเอกสารให้กำหนด ให้สามารถส่งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นที่เหมาะสมได้ด้วย ในกรณีสมควร จะกำหนดค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีไว้ด้วยก็ได้ ข้อบังคับดังกล่าวเมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๑๙ เมื่อความผิดทางพินัยเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าเกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลใด ให้ฟ้องที่ศาลนั้น แต่ถ้าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในหลายท้องที่ ให้ฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในท้องที่ใด ท้องที่หนึ่งได้

ในกรณีที่ปรากฏชัดว่าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิด มีที่อยู่ แต่ถ้าไม่ทราบที่อยู่ของผู้กระทำความผิด ให้ถือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หากมีผู้กระทำความผิดหลายคน ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำ ความผิดคนใดคนหนึ่งมีที่อยู่

มาตรา ๓๐ ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย ไม่ชำระค่าปรับภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้น เพื่อชำระค่าปรับเป็นพินัย

มาตรา ๓๑ ให้นำความในมาตรา ๒๔/๑ วรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การบังคับคดีตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๐ ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย

ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีสิทธิอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๒๘ เงื่อนไขดังกล่าวต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้อุทธรณ์และสังคมโดยรวม ในการรับภาระค่าใช้จ่ายประกอบกัน

คำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๓ คดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ ด้วยเหตุดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีการชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว

(๒) โดยความตายของผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) เมื่อมีการเปรียบเทียบความผิดอาญาตามมาตรา ๑๖ (๔)

(๔) เมื่อคดีขาดอายุความตามมาตรา ๑๑ หรือพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใดรวมไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับเป็นพินัย จะกำหนดให้ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้

มาตรา ๓๖ ค่าปรับเป็นพินัยให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๓๗ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่และอำนาจในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามมาตรา ๘ วรรคสอง มาตรา ๙ วรรคสาม มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗ วรรคสาม มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๒๘ วรรคสอง และมาตรา ๓๕ ดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนวันพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศดังกล่าวต้องไม่ใช่บังคับก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๘ ในวาระเริ่มแรกให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนตามที่เห็นสมควร เพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการเสนอแนะการออกกฎกระทรวง และระเบียบ ตามมาตรา ๘ วรรคสอง และมาตรา ๑๗ วรรคสาม โดยให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการดังกล่าว และให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

เมื่อครบห้าปีหลังจากที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประเมินความจำเป็นในการให้มีคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีคณะกรรมการต่อไปให้เสนอแนะหน่วยงานที่จะทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการต่อไปด้วย ในกรณีที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีคณะกรรมการดังกล่าวต่อไป และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการดังกล่าวสิ้นสุดลงนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติหรือวันที่คณะรัฐมนตรีกำหนด แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เห็นควรมีคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต่อไป คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเป็นคราว ๆ หรือตลอดไปได้ ในกรณีเช่นนั้น การแต่งตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๙ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ห้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๐ บรรดาความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๒ ห้ายพระราชบัญญัตินี้ จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ก่อนตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชกฤษฎีกานั้น ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาได้มีมติไม่เห็นชอบให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวต่อไป

การตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งจะเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายที่ระบุไว้ในบัญชีบางมาตราหรือทุกมาตรา โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการเปลี่ยนไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๔๑ ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ และบัญชี ๒ ห้ายพระราชบัญญัตินี้ ไม่รวมถึง

(๑) ความผิดที่มีโทษจำคุกหรือโทษที่สูงกว่าสำหรับกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้กระทำความผิด แต่มีโทษปรับสถานเดียวสำหรับกรณีที่มีนิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดเดียวกันนั้น

(๒) ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวแต่มีเงื่อนไขไว้เป็นการเฉพาะให้รับโทษสูงกว่าโทษปรับเมื่อกระทำความผิดอีกหรือเมื่อมีเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนดด้วย

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดโทษจำคุกหรือโทษปรับอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ไม่เกินที่กฎหมายนั้นกำหนด เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะในการกำหนดโทษปรับอาญาเป็นการปรับเป็นพินัยไม่เกินอัตราที่กำหนดสำหรับการกำหนดโทษปรับอาญา

บรรดาข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ยังใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้กำหนดความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้เปลี่ยนความผิดอาญานั้นเป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๓ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามกฎหมายในบัญชี ๓

ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับทางปกครองที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งได้กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับทางปกครองไว้แล้ว ให้ถือว่ากฎหมายนั้นได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมิได้กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับทางปกครองไว้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๔ เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

มาตรา ๔๔ บรรดาความผิดทางพินัยที่เปลี่ยนจากความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว ตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ หรือความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๔๓ ที่ได้กระทำก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ให้มีอายุความตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยดังกล่าว ในกรณีที่กฎหมายที่มีโทษปรับทางปกครองใดไม่ได้กำหนดอายุความไว้ในกฎหมายนั้น ให้มีอายุความตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๕ บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒

(๑) ถ้าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ ให้ถือว่าผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ และดำเนินการปรับเป็นพินัยไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ถ้าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องไปให้เจ้าหน้าที่ของรัฐภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยเพื่อดำเนินการต่อไป

(๓) ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศาลพิจารณาปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ ผู้ใดต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ ให้ผู้นั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นยังถูกกักขังแทนค่าปรับอยู่ก็ให้การกักขังนั้นสิ้นสุดลง และค่าปรับที่ยังไม่ได้ชำระให้เป็นอันพับไป

มาตรา ๔๗ บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีการบันทึกประวัติอาชญากรรมของบุคคลผู้กระทำความผิดหรือมีการบันทึกไว้ในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม ให้ประวัตินั้นเป็นอันสิ้นผล และจะนำไปใช้ยื่นบุคคลนั้นในทางที่เป็นโทษมิได้

เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่และอำนาจจัดทำหรือจัดเก็บประวัติอาชญากรรมตามวรรคหนึ่งลบข้อมูลความผิดทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยของบุคคลที่ถูกบันทึกในประวัติอาชญากรรมสำหรับความผิดนั้น ให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่ความผิดอาญานั้นเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย

มาตรา ๔๘ บรรดาความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้มีคำสั่งให้ปรับทางปกครองแล้วก่อนพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง การพิจารณาและการโต้แย้งคำสั่ง รวมทั้งการบังคับชำระค่าปรับให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะกระทำความผิดต่อไปจนแล้วเสร็จ

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑ ผู้ใดกระทำความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองก่อนวันพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมิได้มีคำสั่งให้ปรับทางปกครองก่อนวันพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว การดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

บัญชี ๑

ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔
๒. พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒
๓. พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙
๔. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐
๕. พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗
๖. พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘
๗. พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. ๒๕๔๘
๘. พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
๙. พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๐. พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง ทุทธศักราช ๒๔๘๕
๑๑. พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๒. พระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๓. พระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๔
๑๔. พระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๕. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒
๑๖. พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๗. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๘
๑๘. พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๙. พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑
๒๐. พระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑
๒๑. พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๒. พระราชบัญญัติการรถไฟฯขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๓
๒๓. พระราชบัญญัติการเรียกเงินสมทบเข้ากองทุนระหว่างประเทศเพื่อชดเชยความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๔. พระราชบัญญัติการเล่นแร่ พ.ศ. ๒๕๓๔
๒๕. พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕
๒๖. พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๗. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๘. พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๙. พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๑๙
๓๐. พระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์รับทางหลวงและสะพาน พ.ศ. ๒๕๑๗
๓๑. พระราชบัญญัติกึ่งรวมวย พ.ศ. ๒๕๔๒

๓๒. พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕
๓๓. พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑
๓๔. พระราชบัญญัติคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย พ.ศ. ๒๕๕๐
๓๕. พระราชบัญญัติคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น พ.ศ. ๒๕๕๘
๓๖. พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค่าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔
๓๗. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๔
๓๘. พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓
๓๙. พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช ๒๔๘๗
๔๐. พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๔๑. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๔๒. พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒
๔๓. พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐
๔๔. พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. ๒๕๔๒
๔๕. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐
๔๖. พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒
๔๗. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
๔๘. พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔
๔๙. พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางแพ่งต่อความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐
๕๐. พระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๓
๕๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ. ๒๕๔๓
๕๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒
๕๓. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕
๕๔. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓
๕๕. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๓
๕๖. พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒
๕๗. พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๖
๕๘. พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗
๕๙. พระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. ๒๕๕๓
๖๐. พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๖๑. พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๕๘
๖๒. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔
๖๓. พระราชบัญญัติงาช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘
๖๔. พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑
๖๕. พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔
๖๖. พระราชบัญญัติจดหมายเหตุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖
๖๗. พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๒
๖๘. พระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. ๒๔๙๖
๖๙. พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

๗๐. พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘
๗๑. พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๗๒. พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙
๗๓. พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕
๗๔. พระราชบัญญัติทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. ๒๕๔๒
๗๕. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖
๗๖. พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕
๗๗. พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๗๘. พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘
๗๙. พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐
๘๐. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕
๘๑. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
๘๒. พระราชบัญญัติบำรุงพันธุ์สัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๙
๘๓. พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕
๘๔. พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕
๘๕. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓
๘๖. พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗
๘๗. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙
๘๘. พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๙
๘๙. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
๙๐. พระราชบัญญัติปศุสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๘
๙๑. พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘
๙๒. พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. ๒๕๔๖
๙๓. พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๙๔. พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒
๙๕. พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐
๙๖. พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑
๙๗. พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑
๙๘. พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. ๒๕๐๓
๙๙. พระราชบัญญัติมาตราชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๐๐. พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒
๑๐๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘
๑๐๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๐๓. พระราชบัญญัติรักษาคลองประปา พ.ศ. ๒๕๒๖
๑๐๔. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๐๕. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗
๑๐๖. พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑
๑๐๗. พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘

๓๐๘. พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓
๓๐๙. พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘
๓๑๐. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓๑๑. พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕
๓๑๒. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓๑๓. พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐
๓๑๔. พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. ๒๕๐๕
๓๑๕. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐
๓๑๖. พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓
๓๑๗. พระราชบัญญัติเลื่อยไต่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๓๑๘. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐
๓๑๙. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔
๓๒๐. พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒
๓๒๑. พระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๗
๓๒๒. พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘
๓๒๓. พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖
๓๒๔. พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๓๒๕. พระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๖
๓๒๖. พระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗
๓๒๗. พระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗
๓๒๘. พระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗
๓๒๙. พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖
๓๓๐. พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓
๓๓๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนามือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕
๓๓๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนากลุ่มครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒
๓๓๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๒๑
๓๓๔. พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการอัยย์ พ.ศ. ๒๕๒๔
๓๓๕. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐
๓๓๖. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐
๓๓๗. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
๓๓๘. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๕๓
๓๓๙. พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙
๓๔๐. พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๗
๓๔๑. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑
๓๔๒. พระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๓
๓๔๓. พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๔๔. พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๖
๑๔๕. พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๕๓
๑๔๖. พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๔๗. พระราชบัญญัติสภาการเหมืองแร่ พ.ศ. ๒๕๒๖
๑๔๘. พระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๔๙. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๕๐. พระราชบัญญัติสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๕๑. พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๔
๑๕๒. พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๐
๑๕๓. พระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ. ๒๕๐๔
๑๕๔. พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๕๕. พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒
๑๕๖. พระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๕๗. พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗
๑๕๘. พระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า พระพุทธศักราช ๒๔๖๔
๑๕๙. พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘
๑๖๐. พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๖๑. พระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๔
๑๖๒. พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๖๓. พระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๔
๑๖๔. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
๑๖๕. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๖๖. พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗
๑๖๗. พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐
๑๖๘. พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

บัญชี ๒

ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. พระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓
๒. พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓
๓. พระราชบัญญัติการเดินทางอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗
๔. พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๓
๕. พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐
๖. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕
๗. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๖
๘. พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๓
๙. พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๐. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒
๑๑. พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับเด็กเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๐
๑๒. พระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชน พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๓. พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๔. พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑
๑๕. พระราชบัญญัติสินค้านาตาล พ.ศ. ๒๕๒๐
๑๖. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑
๑๗. พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗
๑๘. พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๙. พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๐. พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๓๔
๒๑. พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๒. พระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐
๒๓. ประมวลกฎหมายยาเสพติด
๒๔. พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๕. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๖. พระราชบัญญัติวัดอุ้มอ้วน พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๗. พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒
๒๘. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๙. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
๓๐. พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๖๖
๓๑. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕
๓๒. พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒
๓๓. พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

บัญชี ๓

ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒
๒. พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑
๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ประกอบกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายได้กำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายในการกำหนดโทษอาญาให้เหมาะสมกับสภาพความผิดหรือกำหนดมาตรการลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิด และฐานะของผู้กระทำความผิดเพื่อมิให้บุคคลต้องรับโทษหนักเกินสมควร หรือต้องรับภาระในการรับโทษที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เนื่องจากกรณีที่กฎหมายกำหนดโทษปรับ ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ย่อมสามารถชำระค่าปรับได้ แต่ผู้มีฐานะยากจนและไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระค่าปรับได้จะถูกกักขังแทนค่าปรับอันกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างรุนแรง ประกอบกับเมื่อคำนึงถึงข้อห้ามหรือข้อบังคับที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติแล้ว จะพบว่าข้อห้ามหรือข้อบังคับจำนวนมากอาจจุกจิกเข้าไปในสิทธิพื้นฐานหรือสร้างภาระอันเกินสมควรแก่ประชาชน และนับวันจะมีกฎหมายตราออกมากำหนดการกระทำให้เป็นความผิดมากขึ้น หลายกรณีทำให้ประชาชนกลายเป็นผู้กระทำความผิดเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ บางกรณีกระทำไปเพราะความยากจนเหลือหนทาง และเมื่อได้กระทำความผิดแล้ว ก็ต้องถูกนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น ถูกจับกุม คุมขัง ฟินฟลายนิ้วมือ และลงบันทึกประวัติอาชญากรเป็นประวัติติดตัวตลอดไป และไม่ว่าผู้ใดจะเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ กระบวนการที่กล่าวมาย่อมสร้างรอยต่างให้เกิดแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้ามีทางใดที่จะป้องกันมิให้ประชาชนจะต้องตกเข้าสู่กระบวนการนั้นได้ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้ตามสมควร แม้ว่าการกำหนดมาตรการอันเป็นโทษที่ผู้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมิให้กฎหมายมีสภาพบังคับ แต่โทษนั้นก็มิจำเป็นต้องใช้โทษอาญาเสมอไป ซึ่งนานาประเทศได้เริ่มปรับเปลี่ยนบทลงโทษจากความผิดอาญาเป็นมาตรการอื่นที่มีโทษอาญามากขึ้น รวมทั้งการใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษทางอาญา เช่น การคุมประพฤติกรณีจึงสมควรที่ประเทศไทยจะพัฒนากฎหมายไทยให้สอดคล้องกับนานาประเทศ และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนยิ่งขึ้น โดยปรับเปลี่ยนโทษอาญาบางประการที่มุ่งต่อการปรับเป็นเงินตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ เปลี่ยนเป็นมาตรการปรับเป็นพินัยที่สร้างขึ้นใหม่ให้มีสภาพเป็นโทษอาญา โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ใช้ดุลพินิจกำหนดค่าปรับที่ต้องชำระให้เหมาะสมกับสภาพความร้ายแรงแห่งการกระทำและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดให้สอดคล้องกัน และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่มีเงินชำระค่าปรับ อาจขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนการชำระค่าปรับได้ โดยไม่มีการกักขังแทนค่าปรับดังเช่นที่เป็นอยู่ในคดีอาญา การเปลี่ยนสภาพบังคับไม่ให้เป็นโทษอาญาโดยกำหนดวิธีการดำเนินการขึ้นใหม่เป็นการเฉพาะนี้ ย่อมจะช่วยให้ประชาชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการทางอาญา และไม่มีประวัติอาชญากรรมติดตัวอีกต่อไป การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้จะเปิดโอกาสทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๗๗ และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย นอกจากนี้สำหรับกฎหมายบางฉบับที่กำหนดให้มีโทษทางปกครอง แต่บัญญัติให้ฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีอาญาเพื่อบังคับชำระค่าปรับทางปกครองไว้แล้ว สมควรเปลี่ยนโทษดังกล่าวเป็นมาตรการปรับเป็นพินัยเช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา
ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย
พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาออกข้อบังคับว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชั้นอุทธรณ์ที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นฟ้องคดีความผิดทางพินัย หรือที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องตามมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้วแต่กรณี

“ศาลชั้นอุทธรณ์” หมายความว่า ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค หรือศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์

“โจทก์” หมายความว่า พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งฟ้องคดีความผิดทางพินัยต่อศาล

“จำเลย” หมายความว่า บุคคลผู้ถูกฟ้องต่อศาลว่ากระทำความผิดทางพินัย และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้รวมถึงผู้ดำเนินการแทน

“คู่ความ” หมายความว่า โจทก์และจำเลย

ข้อ ๔ ในกรณีจำเป็นต้องมีวิธีการใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปโดยเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ข้อ ๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการและมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติรวมทั้งออกระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือคำแนะนำเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ การพิจารณาคดีความผิดทางพินัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับนี้ และในกรณีที่ข้อบังคับนี้ไม่ได้กำหนดไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร

ในกรณีที่มิกฎหมายกำหนดวิธีพิจารณาสำหรับคดีประเภทใดไว้เป็นการเฉพาะ หากข้อหาตามฟ้องในคดีดังกล่าวมีความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วยให้นำวิธีพิจารณาตามข้อบังคับนี้ไปใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวในส่วนที่เป็นความผิดทางพินัยเท่าที่จะทำได้

คดีความผิดทางพินัยที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัว ให้คำนึงถึงการคุ้มครองและการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

ข้อ ๗ การดำเนินกระบวนการพิจารณาตามข้อบังคับนี้ ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก โดยให้นำข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการจัดทำสารบบความสารบบคำพิพากษา และการรวบรวมเก็บรักษาเอกสารในสำนวนความในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ มาใช้บังคับ

การดำเนินกระบวนการพิจารณาตามวรรคหนึ่ง หากหน่วยงานหรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถรองรับการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ให้ปฏิบัติตามวิธีการที่มีการใช้งานกันอย่างแพร่หลายอยู่เดิมไปพลางก่อน

ศาลอาจดำเนินกระบวนการพิจารณาตามข้อบังคับนี้โดยไม่จำเป็นต้องนั่งพิจารณาหรือกระทำต่อโจทก์และจำเลยพร้อมกันก็ได้ แต่ต้องให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมีโอกาสโต้แย้งกระบวนการพิจารณานั้น

ข้อ ๘ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดีความผิดทางพินัย ศาลอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่ช่วยเหลือศาล ดังต่อไปนี้

- (๑) ตรวจสอบคำฟ้องและคำร้องที่ยื่นต่อศาล และทำความเข้าใจเสนอศาล
- (๒) ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานตามที่ศาลมีคำสั่ง
- (๓) จัดทำรายงานเกี่ยวกับคดีเพื่อให้ศาลใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคดี
- (๔) ช่วยเหลือศาลในการบันทึกคำพยานและรายงานกระบวนการพิจารณา
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๙ ระยะเวลาที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ข้อบังคับนี้ หรือตามที่ศาลกำหนด เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความมีคำขอ ศาลอาจยื่นหรือขยายได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๑๐ จำเลยอาจแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาแทนได้โดยแสดงหลักฐานการแต่งตั้งเป็นหนังสือต่อศาล

ผู้ดำเนินการแทนต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ มีความรู้ความสามารถดำเนินการแทนจำเลยในเรื่องนั้น ๆ และสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ดี โดยหากศาลเห็นว่าผู้นั้นจะดำเนินการแทนในทางที่เกิดความเสียหายแก่จำเลย ศาลอาจมีคำสั่งไม่อนุญาตหรือมีคำสั่งอย่างอื่นได้ตามที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

หมวด ๒

วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น

ส่วนที่ ๓

การฟ้อง การยื่นคำร้อง และการพิจารณาคดี

ข้อ ๑๑ ฟ้องต้องมีรายละเอียดถึงตำแหน่งของพนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นโจทก์ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ และสัญชาติของจำเลย ฐานความผิดทางพินัย การกระทำที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดทางพินัย ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเวลา สถานที่ และมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดทางพินัยเพียงพอที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี พร้อมทั้งสำเนาคำฟ้องมาส่งศาลให้เพียงพอกับจำนวนของจำเลย

ในวันยื่นฟ้องโจทก์จะมีหรือไม่มีตัวจำเลยมาศาลก็ได้ แต่ให้โจทก์ส่งหลักฐานที่ทางราชการออกให้ที่สามารถยืนยันตัวของจำเลย และเสนอสำเนาสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อศาลพร้อมฟ้องในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กรณีที่สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อจำเลยโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ศาลจะสั่งให้โจทก์ส่งสำเนาคำฟ้องตามวรรคหนึ่งก็ได้

ข้อ ๑๒ ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลประทับฟ้อง และส่งสำเนาคำฟ้องให้จำเลย กรณีที่ศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง

กรณีที่โจทก์ไม่มีตัวจำเลยมาพร้อมฟ้อง ให้ศาลส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกเพื่อให้จำเลยยื่นคำแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดี หรือมาศาลเพื่อแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดี ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำฟ้องและหมายเรียก

การส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยหากส่งไปยังที่อยู่ที่ไม่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของจำเลยหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ ให้ถือว่าจำเลยได้รับตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ หรือส่งโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามที่ศาลเห็นสมควร

ข้อ ๑๓ ถ้าจำเลยไม่ยื่นคำแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดีหรือไม่มาแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดีภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๒ หรือแถลงไม่ประสงค์ต่อสู้คดี ให้ศาลพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐและจะมีคำพิพากษาโดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้

ถ้าจำเลยประสงค์ต่อสู้คดี ให้ศาลสอบถามจำเลยว่าจะโต้แย้งในปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบพินัยหรือจำนวนค่าปรับเป็นพินัย จากนั้นให้ศาลพิจารณาว่าจำเป็นต้องสืบพยานหลักฐานหรือไม่ หากเห็นว่าจำเป็น ก็ให้โจทก์และจำเลยนำพยานหลักฐานเข้าสืบ

ในกรณีที่ต้องสืบพยานหลักฐาน ให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาโดยเร็ว โดยแจ้งให้โจทก์และจำเลยมาศาลตามกำหนดนัดเพื่อพิจารณาและสืบพยานในวันเดียวกัน

ข้อ ๑๔ ศาลอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลดำเนินการตามข้อ ๘ และอาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบส่วนคดีความผิดทางพินัยตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม แล้วจัดส่งพยานหลักฐานดังกล่าวต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด รวมถึงอาจเรียกพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานหรือบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือดำเนินการอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร และศาลอาจรับฟังสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ บันที่กถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงแทนค่าเบิกความ พยานเอกสารหรือพยานหลักฐานอื่นใดเพื่อวินิจฉัยคดี โดยหากเห็นว่าจำเป็นจะได้สวนพยานบุคคลเพิ่มเติมก็ได้

ข้อ ๑๕ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการรับฟังและขังนำพยานหลักฐานมาใช้บังคับกับคดีความผิดทางพินัยโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

ให้ศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยขังนำพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาให้รับผิดทางพินัยจนกว่าจะมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือว่าจำเลยกระทำความผิดทางพินัย

ข้อ ๑๖ การร้องขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยที่เป็นบุคคลธรรมดา ต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยดังกล่าวทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๐ วรรคสามและวรรคสี่ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องพร้อมสำเนาคำร้องของผู้กระทำความผิดทางพินัยที่ได้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหนังสือให้ความยินยอมแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการยื่นคำร้องแล้วแต่กรณี

ให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลเสนอความเห็นเกี่ยวกับคำร้องต่อศาลโดยเร็วและจะได้สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้กระทำความผิดทางพินัยด้วยก็ได้ และเมื่อศาลมีคำสั่งคำร้องประการใดแล้ว ให้แจ้งคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล หากจำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลได้สวนและมีคำสั่งรวมไปในคำพิพากษา

ส่วนที่ ๒

คำพิพากษาและคำสั่ง

ข้อ ๑๗ คำพิพากษาหรือคำสั่งคดีความผิดทางพินัย อย่างน้อยต้องมีข้อเท็จจริงที่ฟังได้โดยสรุป และคำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดี พร้อมด้วยเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยนั้น

ข้อ ๑๘ การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้อ่านข้อความในศาลโดยเปิดเผยต่อหน้าคู่ความทั้งสองฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แล้วแต่กรณี ถ้าคู่ความไม่มาศาล ศาลจะงดการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลจดแจ้งไว้ในรายงาน และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านตามกฎหมายแล้ว

คู่ความอาจร้องขอให้ศาลมีหนังสือแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งแทนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตามวิธีการที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดก็ได้ และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านสำหรับคู่ความนั้นในวันที่หนังสือแจ้งไปถึง

กรณีที่ศาลพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย ให้ศาลออกคำสั่งบังคับกำหนดเวลาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

ให้ศาลส่งคำสั่งโดยนำความตามวรรคสามของข้อ ๑๒ มาใช้บังคับแก่การส่งคำสั่งโดยอนุโลม เว้นแต่จำเลยทราบคำสั่งนั้นแล้ว

ข้อ ๑๙ คดีใดที่ได้มีคำพิพากษาดังที่สุดให้บุคคลใดต้องรับผิดชอบพินัย อาจร้องขอให้พิจารณาพิพากษาใหม่ได้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) พยานบุคคลซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาดังที่สุดในภายหลังแสดงว่าคำเบิกความของพยานนั้นเป็นเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง

(๒) พยานหลักฐานอื่นนอกจากพยานบุคคลตาม (๑) ซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิจารณาพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาดังที่สุดในภายหลังแสดงว่าเป็นพยานหลักฐานปลอมหรือเป็นเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง หรือ

(๓) มีพยานหลักฐานใหม่อันชัดเจนและสำคัญแก่คดี ซึ่งถ้าได้นำมาสืบในคดีอันถึงที่สุดนั้น จะแสดงว่าบุคคลผู้ต้องถูกปรับเป็นพินัยโดยคำพิพากษาดังที่สุดนั้นไม่ได้กระทำความผิดทางพินัย

การดำเนินคดีในชั้นร้องขอให้พิจารณาพิพากษาใหม่ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

หมวด ๓

อุทธรณ์

ข้อ ๒๐ การอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมาย ให้จำเลยที่ต้องคำพิพากษาว่ามีความผิดทางพินัยกระทำได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

ข้อ ๒๑ การยื่นอุทธรณ์ ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาคดีนั้นภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษา

ในกรณีที่มีการขอขยายระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์ ให้ศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร หากศาลชั้นต้นจะไม่อนุญาต ให้ส่งศาลชั้นอุทธรณ์พิจารณาสั่ง

ข้อ ๒๒ ปัญหาข้อกฎหมายที่อุทธรณ์ต้องเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลชั้นอุทธรณ์ควรวินิจฉัย

ปัญหาสำคัญตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การโต้แย้งว่าการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ของรัฐขัดต่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๒) การโต้แย้งว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับนี้

(๓) เมื่อคำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญขัดกัน หรือขัดกับแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา

(๔) เมื่อคำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่มีแนวคำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามาก่อน

(๕) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายขัดกับคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดของศาลอื่น

(๖) เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างในอุทธรณ์แล้วอาจมีผลเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น

(๗) ปัญหาข้อกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ

หมวด ๔

คำอุทธรณ์เนียม

ข้อ ๒๓ ภายใต้บังคับข้อ ๒๔ การดำเนินการทางศาลตามข้อบังคับนี้ ให้คู่ความได้รับยกเว้นคำอุทธรณ์เนียมทั้งปวง

ข้อ ๒๔ ความรับผิดชอบที่สุดในคำอุทธรณ์เนียมในการบังคับคดี ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

โชติวัฒน์ เหลืองประเสริฐ

ประธานศาลฎีกา

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/ว.๑๐๗๒

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๔๐๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ และ Infographics จำนวน ๑ ชุด

ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๓๓๙ ตอนที่ ๖๖ ก วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ปราบกฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมขอเรียนว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวเกี่ยวข้องกับภารกิจในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม ดังนั้น จึงขอแจ้งชักซ้อมความเข้าใจให้แก่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อทราบถึงเจตนารมณ์และหลักการสำคัญในเบื้องต้นก่อนที่พระราชบัญญัตินี้จะมีผลใช้บังคับ ดังนี้

๑. ให้มีกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย และให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวและความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองที่บัญญัติไว้ในกฎหมายบางฉบับเป็นความผิดทางพินัย

๒. กำหนดวันใช้บังคับ โดยให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ซึ่งการนับระยะเวลาวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๓/๓ โดยการเริ่มต้นนับระยะเวลาจะไม่นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน แต่ต้องเริ่มนับหนึ่งในวันรุ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๓๐/๒๕๓๘ และ ที่ ๒๐๘๖/๒๕๕๓ ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ จึงมีผลใช้บังคับตรงกับวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๖

๓. เป็นกฎหมายกลางที่กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้ในการพิจารณาและกำหนดค่าปรับสำหรับโทษที่ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ทำนองเดียวกับประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๔. ปรับเป็นพินัย เป็นมาตรการลงโทษผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงแทนโทษปรับทางอาญาและโทษปรับทางปกครอง โดยไม่มีการจำคุกหรือกักขังแทนค่าปรับและไม่ลงบันทึกในประวัติอาชญากรรม

๕. ความผิดทางพินัย คือ การกระทำ งดเว้น ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายนั้นกำหนดให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย และไม่ใช่โทษอาญา ในอนาคตการตรากฎหมายจะต้องระบุให้ชัดเจนว่าความผิดนั้นจะต้องได้รับโทษอาญาหรือต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย

๖. ค่าปรับเป็นพินัย คือ เงินค่าปรับที่ต้องชำระให้รัฐ ซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้แทนโทษอาญาสำหรับความผิดไม่ร้ายแรงและไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวมอย่างกว้างขวาง

๗. กำหนดหลักในการพิจารณาความผิดทางพินัยและหลักการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยในการตรากฎหมาย

๘. กำหนดกระบวนการปรับสำหรับผู้มีหน้าที่ ตั้งแต่ชั้นเจ้าหน้าที่ อัยการ จนถึงศาล

๙. มีกลไกกำหนดค่าปรับให้สอดคล้องกับความผิดและฐานะของผู้ทำความผิด โดยสามารถผ่อนชำระหรือขอทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับได้ หากเป็นการทำความผิดเพราะความยากจนหรือความจำเป็นในการดำรงชีวิต ศาลสามารถกำหนดค่าปรับต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด หรืออาจใช้วิธีว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

๑๐. กำหนดให้ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชำนาญพิเศษ เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดทางพินัย โดยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

อนึ่ง ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำข้อพิจารณาและข้อบังคับของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติดังกล่าว หากดำเนินการแล้วเสร็จ จะมีหนังสือแจ้งให้ทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรศักดิ์ เจริญจิตร)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนพัฒนามากฎหมาย

โทร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑

โทรสาร ๐ ๒๕๑๓ ๘๓๗๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@coj.go.th หรือ ojta@coj.go.th

คำสั่งที่สุด
ที่ ศย ๐๑๖/ว ๖๒

ถึง หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

ตามที่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม
ดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุทนาการ
พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑) กำหนดให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดี
(มาตรา ๓๔)

(๒) กำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิร้องขอต่อศาลให้สั่งเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูก
ควบคุมตัวในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว (มาตรา ๒๔)

(๓) กำหนดให้ผู้เกี่ยวข้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งยุติการกระทำเมื่อมีการ
อ้างว่ามี การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๖)

๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑) กำหนดให้ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชำนาญพิเศษ
เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดทางพินัย (มาตรา ๒๘)

(๒) กำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้กำหนดค่าปรับต่ำกว่าที่กฎหมาย
กำหนด หรือเพื่อขอทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับได้ (มาตรา ๓๐ วรรคสาม)

๓. พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศ
หรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑) กำหนดให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อยึดคำสั่งกำหนดมาตรการเฝ้าระวัง
นักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ (มาตรา ๒๔)

(๒) กำหนดให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อยึดคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขัง
ภายหลังพ้นโทษ (มาตรา ๒๕, ๓๐)

(๓) กำหนดให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งคุมขังถูกเฝ้าระวังผู้ถูกเฝ้าระวัง
(มาตรา ๓๘)

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานธุรการเกี่ยวกับการกำหนดอักษระย่อของสำนวนความตาม
กฎหมายทั้งสามฉบับดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้จัดทำประกาศ
สำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษระย่อของสำนวนความในศาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖
ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักงานศาลยุติธรรมจึงขอแจ้งประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมดังกล่าวมาเพื่อทราบ และปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรดแจ้งให้ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานทราบในโอกาสแรกด้วย ทั้งนี้ ได้แจ้งการประกาศเรื่องดังกล่าวผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) อีกทางหนึ่ง ด้วยแล้ว ซึ่งสามารถตรวจสอบเรื่องดังกล่าวได้จากเว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <https://jla.coj.go.th>

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนพัฒนามากฎหมาย

โทร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑

โทรสาร ๐ ๒๕๑๓ ๘๓๗๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@coj.go.th หรือ ojta@coj.go.th

ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม
เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนวนความในศาล (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนวนความในศาล ให้เหมาะสมสำหรับคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ และพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ วรรคสอง ของระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยงานธุรการเกี่ยวกับสำนวนความและเอกสาร พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานศาลยุติธรรม จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนวนความในศาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒๖) (๒๗) และ (๒๘) ของ (ก) ของวรรคหนึ่งของข้อ ๔ แห่งประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนวนความในศาล พ.ศ. ๒๕๖๑

“(๒๖) คดีอาญาตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปราม อักษรย่อ ปท
การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย
พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒๗) คดีขอให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว อักษรย่อ ปช
ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒๘) คดีขอให้ยุติการกระทำตาม พ.ร.บ. ป้องกัน อักษรย่อ ยท”
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้
บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๘) และ (๑๙) ของ (ค) ของวรรคหนึ่งของข้อ ๔ แห่งประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนักงานความในศาล พ.ศ. ๒๕๖๑

"(๑๘) คดีความผิดทางพนัน	อักษรย่อ	คท
(๑๙) คดีร้องขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัย
ต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงาน
บริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์
แทนค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๓๐ วรรคสาม)	อักษรย่อ	รคพ"

ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒๒) (๒๓) และ (๒๔) ของ (ง) ของวรรคหนึ่งของข้อ ๔ แห่งประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนักงานความในศาล พ.ศ. ๒๕๖๑

"(๒๒) ชั้นร้องขอกำหนดมาตรการเฝ้าระวัง
นักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ	อักษรย่อ	มฝ
(๒๓) ชั้นร้องขอใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ	อักษรย่อ	มค
(๒๔) ชั้นร้องขอคุมขังฉุกเฉิน	อักษรย่อ	คฉ"

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายธีรศักดิ์ เจยวิจิตร)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม
เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนวนความในศาล
พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อ
สำนวนความในศาล ให้เหมาะสม

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ วรรคสอง แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม
ว่าด้วยงานธุรการเกี่ยวกับสำนวนความและเอกสาร พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงออกประกาศไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ เรียกว่า “ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อ
ของสำนวนความในศาล พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อสำนวนความในศาล
ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗

(๒) ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อสำนวนความในศาล
(ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗

(๓) ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อสำนวนความในศาล
(ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗

ข้อ ๔ สำนวนความในศาล ให้ใช้อักษรย่อนำหน้าหมายเลขคดีดำ ดังต่อไปนี้

(ก) ความอาญา

(๑) คดีอาญา	อักษรย่อ	อ
(๒) คดีชอหมายค้น	อักษรย่อ	ค
(๓) คดีชอออกหมายจับ	อักษรย่อ	จ
(๔) คดีผิดฟ้อง	อักษรย่อ	ผ
(๕) คดีฝากขัง (คดีอาญาทั่วไป)	อักษรย่อ	ฝ
(๖) คดีรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่	อักษรย่อ	รฟ
(๗) คดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน	อักษรย่อ	ผด
(๘) คดีไต่สวนชั้นอุทธรณ์	อักษรย่อ	ช
(๙) คดียาเสพติด	อักษรย่อ	ย
(๑๐) คดีฝากขัง (คดียาเสพติด)	อักษรย่อ	ยฝ
(๑๑) คดีฟื้นฟูสมรรถภาพ (คดียาเสพติด)	อักษรย่อ	ยฟ

(๑๒) คดีมาตรการในการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดให้โทษ (ริบทรัพย์)	อักษรย่อ	มร
(๑๓) คดีอาญาต่างจังหวัด	อักษรย่อ	อต
(๑๔) คดีก้ำมนุษย์	อักษรย่อ	คม
(๑๕) คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (อาญา)	อักษรย่อ	อท
(๑๖) คดีอาญา ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็กฯ พ.ศ. ๒๕๔๖	อักษรย่อ	คตอ
(๑๗) คดีอาญา ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐	อักษรย่อ	ครค
(๑๘) คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ	อักษรย่อ	คส
(๑๙) คดีตรวจสอบการจับ	อักษรย่อ	ตจ
(๒๐) คดีขอให้ศาลออกหมายควบคุม (มอบตัว)	อักษรย่อ	มต
(๒๑) คดีศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำและ ประสานการประชุม	อักษรย่อ	ศป
(๒๒) คดีมาตรการพิเศษแทน การดำเนินคดีอาญา (มาตรา ๔๐)	อักษรย่อ	มอ
(๒๓) คดีมาตรการพิเศษแทนการพิพากษาคดี (มาตรา ๑๓๒)	อักษรย่อ	มพ
(๒๔) คดีคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	อักษรย่อ	คสส
(๒๕) คดีตาม พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคง ในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑	อักษรย่อ	รม
๑(๒๖) คดีอาญาตาม พ.ร.บ. ป้องกัน และปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕	อักษรย่อ	ปท
(๒๗) คดีขอให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้ถูกควบคุมตัวตาม พ.ร.บ.ป้องกัน และปราบปรามการทรมานและ การกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕	อักษรย่อ	บข

(๒๘) คดีขอให้ยุติการกระทำตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้อับชยและทรมาน พ.ศ. ๒๕๖๕	อักษรย่อ	ยท
(ข) ความแพ่ง		
(๑) คดีแพ่ง	อักษรย่อ	พ
(๒) คดีครอบครัวและมรดกความ ตามกฎหมายอิสลาม	อักษรย่อ	คอ
(๓) คดีผู้บริโภค	อักษรย่อ	เนบ
(๔) คดีพาณิชย์	อักษรย่อ	พน
(๕) คดีมโนสำเร้	อักษรย่อ	ม
(๖) คดีไม่มีข้อยุ่งยาก	อักษรย่อ	มย
(๗) คดีร้องขอแสดงสิทธิในที่ดิน	อักษรย่อ	รส
(๘) คดีฟ้องเงิน	อักษรย่อ	ฟ
(๙) คดีกักเรือ	อักษรย่อ	กร
(๑๐) คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (แพ่ง)	อักษรย่อ	พท
(๑๑) คดีตาม พ.ร.บ. ความร่วมมือ ระหว่างประเทศทางแพ่งเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิควบคุมดูแลเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๕	อักษรย่อ	คพม
(๑๒) คดีตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖	อักษรย่อ	คดพ
(ค) ความอื่น ๆ		
(๑) คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	อักษรย่อ	อม
(๒) คดีการค้าระหว่างประเทศ	อักษรย่อ	กค
(๓) คดีทรัพย์สินทางปัญญา	อักษรย่อ	ทป
(๔) คดีภาษี	อักษรย่อ	ภ
(๕) คดีเยาวชนและครอบครัว	อักษรย่อ	ยช
(๖) คดีเยาวชนและครอบครัว (แพ่ง)	อักษรย่อ	ยชพ
(๗) คดีเยาวชนและครอบครัว (อาญา)	อักษรย่อ	ยชอ
(๘) คดีแรงงาน	อักษรย่อ	ร
(๙) คดีล้มละลาย	อักษรย่อ	ล
(๑๐) คดีล้มละลาย (ฟื้นฟูกิจการ)	อักษรย่อ	ลฟ
(๑๑) คดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็น วิชาทกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	อักษรย่อ	ฟว
(๑๒) คดีเลือกตั้ง	อักษรย่อ	ลต

(๑๓) คดีสิ่งแวดล้อม	อักษรย่อ	สว
(๑๔) คดีสิ่งแวดล้อม (แพ่ง)	อักษรย่อ	สวพ
(๑๕) คดีสิ่งแวดล้อม (อาญา)	อักษรย่อ	สวอ
(๑๖) คดีนักท่องเที่ยว	อักษรย่อ	ท
(๑๗) คดีวินัจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ ระหว่างศาล	อักษรย่อ	วศ
[*] (๑๘) คดีความผิดทางพนัน	อักษรย่อ	คพ
(๑๙) คดีร้องเพื่อกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอ ทำงานบริการสังคมหรือทำงาน สาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๑๐ วรรคสาม)	อักษรย่อ	รคพ
(ง) คดีสาขา		
(๑) ชั้นสืบพยานก่อนฟ้อง	อักษรย่อ	สพ
(๒) ชั้นสืบพยานประเด็น	อักษรย่อ	สป
(๓) ชั้นสืบพยานโดยระบบการประชุม ทางจอภาพ	อักษรย่อ	ปก
(๔) ชั้นไกล่เกลี่ยชั้นต้น	อักษรย่อ	กก
(๕) ชั้นไกล่เกลี่ยชั้นอุทธรณ์	อักษรย่อ	กธ
(๖) ชั้นไกล่เกลี่ยชั้นฎีกา	อักษรย่อ	กฏ
(๗) ชั้นวิธีการชั่วคราว	อักษรย่อ	วช
(๘) ชั้นบังคับคดี (ขับไล่)	อักษรย่อ	บล
(๙) ชั้นบังคับคดีแทน	อักษรย่อ	บท
(๑๐) ชั้นร้องขอออกคำบังคับ (มาตรา ๓๓๔)	อักษรย่อ	บ
(๑๑) ชั้นบังคับคดีนายประกัน	อักษรย่อ	บป
(๑๒) คดีประเภทบังคับนายประกันแทนศาลอื่น	อักษรย่อ	บปท
(๑๓) ชั้นร้องขอถอนส่วน	อักษรย่อ	ก
(๑๔) ชั้นร้องขอขัดทรัพย์	อักษรย่อ	ช
(๑๕) ชั้นร้องขอเฉลี่ยทรัพย์	อักษรย่อ	ฉ
(๑๖) ชั้นร้องขอเพิกถอนการขายทอดตลาด	อักษรย่อ	ถ
(๑๗) ชั้นร้องขอรับชำระหนี้จำนองหรือ คดีร้องขอรับชำระหนี้บุริมสิทธิ	อักษรย่อ	ชช
(๑๘) ชั้นร้องขอสวมสิทธิ	อักษรย่อ	ส
(๑๙) ชั้นละเมิดอำนาจศาล	อักษรย่อ	ลศ

* ข้อ ๔ วรรคหนึ่ง (ก) (๑๘) - (๑๙) เพิ่มโดยประกาศสำนักประธานศาลฎีกา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖

๕

(๒๐) ชั้นร้องขอริบทรัพย์สิน	อักษรย่อ	ขร
(๒๑) ชั้นขอคืนของกลาง	อักษรย่อ	ขก
(๒๒) ชั้นร้องขอกำหนดมาตรการเฝ้าระวัง นักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ	อักษรย่อ	มฝ
(๒๓) ชั้นร้องขอใช้มาตรการคุมขังภายหลัง พ้นโทษ	อักษรย่อ	มค
(๒๔) ชั้นร้องขอคุมขังฉุกเฉิน	อักษรย่อ	คณ

ให้เพิ่มอักษรย่อความแต่ละประเภทตาม (ก) (ข) และ (ค) ไว้หน้าอักษรย่อคดีสาขา
แล้วแต่กรณี

คดีที่ได้ยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอตั้งต้นคดีทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ให้ใช้อักษรย่อหน้าหมายเลขคดีดำตามที่กำหนดใน (ก) (ข) และ (ค) แล้วแต่กรณี และเพิ่มอักษร "E" ไว้ท้ายอักษรย่อดังกล่าว ทั้งนี้ ให้แยกเป็นหมายเลขคดีดำต่างหากจากคดีที่มีได้ยื่นทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

คดีผู้บริโภคที่เป็นคดีซื้อขายออนไลน์ตามประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง การจัดตั้งแผนกคดีซื้อขายออนไลน์ในศาลแพ่ง ที่ได้ยื่นคำฟ้องทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ให้ใช้อักษรย่อหน้าหมายเลขคดีดำตามที่กำหนดใน (ข) (๓) และเพิ่มอักษร "EC" ไว้ท้ายอักษรย่อดังกล่าว เพื่อแยกเป็นหมายเลขคดีดำต่างหากจากคดีอื่น

ข้อ ๕ คดีอื่นใดนอกจากข้อ ๔ ซึ่งมีได้กำหนดอักษรย่อไว้ หัวหน้าส่วนราชการศาลยุติธรรม อาจกำหนดอักษรย่อของประเภทคดี เพื่อใช้ไปพลางก่อน ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้พยัญชนะต้นของพยางค์แรกของคำเป็นตัวย่อ โดยถ้าเป็นคำเดียว ให้ใช้ตัวย่อตัวเดียว แม้ว่าคำนั้นจะมีหลายพยางค์ ถ้าใช้ตัวย่อตัวเดียวแล้วทำให้สับสนอาจใช้พยัญชนะต้นของพยางค์ถัดไปเป็นตัวย่อประกอบด้วย

(๒) กรณีชื่อเรื่องหรือชื่อข้อหาฐานความผิดหรือชื่อกฎหมายที่ใช้ในการกำหนด อักษรย่อประกอบด้วยคำหลายคำ มีความยาวมาก อาจเลือกเฉพาะพยัญชนะต้นของคำที่เป็นใจความสำคัญ

(๓) คำที่พยัญชนะต้นเป็นอักษรควบกล้ำหรืออักษรนำ ให้ใช้อักษรตัวหน้า

(๔) พยางค์ที่มี ห เป็นอักษรนำ ให้ใช้พยัญชนะตัวที่ออกเสียงเป็นตัวย่อ

(๕) การกำหนดอักษรย่อชั้นใหม่ ต้องไม่ซ้ำกับอักษรย่อตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

(๖) การกำหนดอักษรย่อต้องไม่เกิน ๔ ตัวอักษร

ข้อ ๖ บรรดาคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้คงอักษรย่อไว้ตามเดิม

ประกาศ ณ วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(ลงชื่อ) สราวุธ เบญจกุล
(นายสราวุธ เบญจกุล)
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

* ข้อ ๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) - (๒๔) เพิ่มโดยประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖

* แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๓

* แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔

ตัวหนังสือ
ที่ ศย ๐๑๖/ว ๕๗๕

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๔๐๐

๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติพิธีกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

อ้างถึง หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๑๖/ว ๘๘๐ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่าพระราชบัญญัติพิธีกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โดยยกเลิกการกำหนดให้พิธีกรรมเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ และกำหนดมาตรการกำกับดูแลการขาย การโฆษณา และการบริโภคในกระท่อม เพื่อคุ้มครองสุขภาพของบุคคลบางประเภทจากการบริโภคในกระท่อม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมขอเรียนว่า เนื่องจากมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติพิธีกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้บรรดาความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยและให้อัตราโทษปรับอาญาสำหรับความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว เปลี่ยนเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยเมื่อมีกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยใช้บังคับแล้ว (ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ออกตามความในมาตรา ๒๘ ววรรคสองแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป) ได้แก่

๑. ความผิดฐานขายในกระท่อมหรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีในกระท่อม เป็นวัตถุติดหรือส่วนประกอบแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร บุคคลอื่นใด ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขร่วมกันประกาศกำหนด ตามมาตรา ๒๔ ซึ่งผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาทตามมาตรา ๓๓

๒. ความผิดฐานขายในกระท่อมในสถานศึกษา หอพัก สวนสาธารณะ ชายโดยใช้เครื่องขายในสถานที่โดยวิธีการหรือในลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขร่วมกันประกาศกำหนด ตามมาตรา ๒๕ ซึ่งผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทตามมาตรา ๓๔ และหากกระทำต่อบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร บุคคลอื่นใดตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขร่วมกันประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๔ (๔) ต้องระวางโทษเป็นสองเท่า

๓. ความผิดฐานบริโภคในกระท่อมที่ปรุงหรือผสมกับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๒๗ ซึ่งผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทตามมาตรา ๓๖

ในการนี้ ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้ การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา ทำให้เจ้าพนักงานหรือศาลไม่อาจใช้มาตรการทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยอีกต่อไป เช่น การจับ การคุมขัง การปล่อยชั่วคราว การกักขังแทนค่าปรับ รวมถึง

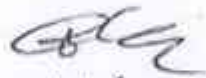
๑. หากมีคดีความผิดเกี่ยวกับพีชกระท่อมที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้ศาลพิจารณาปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๔๕ (๓) สำหรับจำเลยที่ถูกขังระหว่างพิจารณา ต้องปล่อยตัวจำเลยไปเฉพาะข้อหาความผิดทางพินัย

๒. กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ใดกระทำความผิดเกี่ยวกับพีชกระท่อมที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นยังถูกกักขังแทนค่าปรับอยู่ก็ให้การกักขังนั้นสิ้นสุดลง และค่าปรับที่ยังไม่ได้ชำระให้เป็นอันพับไปตามมาตรา ๔๖

อนึ่ง องค์คณะผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาคดีความผิดทางพินัยเป็นไปตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ผู้พิพากษาและบุคลากรในหน่วยงานทราบในโอกาสแรกด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรศักดิ์ เจริญจิตร)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนพัฒนามากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๓๒ ๘๔๗๓

โทรสาร ๐ ๒๕๓๓ ๘๓๗๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@coj.go.th หรือ ojta@coj.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/ว ๕๑๖

ถึง หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

ตามที่ได้มีข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ข้อ ๔ กำหนดว่า "ในกรณีจำเป็นต้องมีวิธีการใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปโดยเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น" และข้อ ๑๘ วรรคสอง กำหนดว่า "คู่ความอาจร้องขอให้ศาลมีหนังสือแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งแทนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตามวิธีการที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดก็ได้ และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านสำหรับคู่ความนั้นในวันที่หนังสือแจ้งไปถึง" นั้น

ในการนี้ เพื่อให้แนวปฏิบัติทางธุรการเกี่ยวกับการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้ออกประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ และข้อ ๑๘ วรรคสอง ของข้อบังคับของประธานศาลฎีกาดังกล่าว มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดให้คู่ความดำเนินกระบวนการผ่านทางระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ได้แก่ การยื่นคำคู่ความและเอกสารทางคดี การติดตามผลคำสั่งศาลเกี่ยวกับคำคู่ความหรือเอกสาร และการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีหนังสือแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งแทนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง

๒. กำหนดหลักเกณฑ์การเสนอสำเนาสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่อศาล โดยบันทึกข้อมูลลงแผ่นซีดีหรือนำเข้าข้อมูลทางระบบพร้อมพียง

๓. กำหนดให้การนั่งพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้วิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์

๔. กำหนดให้รวบรวมและเก็บรักษาเอกสารทางคดีในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในระบบการจัดทำสารบบและสำนวนความอิเล็กทรอนิกส์ (E-CMS) ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการจัดทำสารบบความ สารบบคำพิพากษา และการรวบรวมเก็บรักษาเอกสารในสำนวนความในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำสารบบความ สารบบคำพิพากษา และการรวบรวมเก็บรักษาเอกสารในสำนวนความในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

อนึ่ง ตามประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนวนความในศาล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ การฟ้องคดีความผิดทางพินัย ให้ใช้อักษรย่อ "คพ" คดีร้องขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๑๐ วรรคสาม) ให้ใช้อักษรย่อ "รคพ" สำหรับกรณีที่ยื่นผ่านทางระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ให้ใช้อักษรย่อ "คพE" หรือ "รคพE" แล้วแต่กรณี

สำนักงาน...

สำนักงานศาลยุติธรรมจึงขอแจ้งประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมดังกล่าวมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรดแจ้งให้ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานทราบ ในโอกาสแรกด้วย ทั้งนี้ ได้แจ้งการประกาศเรื่องดังกล่าวผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) อีกทางหนึ่งด้วยแล้ว ซึ่งสามารถตรวจสอบเรื่องดังกล่าวได้จากเว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการ ศาลยุติธรรม <https://ja.coj.go.th>

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนพัฒนานักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๓๒ ๘๔๗๑

โทรสาร ๐ ๒๕๓๓ ๘๓๗๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@coj.go.th หรือ ojta@coj.go.th

ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม
เรื่อง การใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดวิธีปฏิบัติในทางธุรการของศาลเกี่ยวกับการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ และข้อ ๑๘ วรรคสอง ของข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานศาลยุติธรรมออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย"

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศฉบับนี้

"คดี" หมายความว่า คดีความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

"คู่ความ" หมายความว่า โจทก์และจำเลย

"ระบบ" หมายความว่า ระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (Court Integral Online Service : CIOS) ซึ่งเป็นระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานศาลยุติธรรม

ข้อ ๔ เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาการปฏิบัติงานทางธุรการตามประกาศนี้

ข้อ ๕ คู่ความมีสิทธิลงทะเบียนเข้าใช้ระบบเพื่อดำเนินคดีโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ การลงทะเบียนเข้าใช้ระบบให้เป็นไปตามที่ระบบหรือสำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด

ข้อ ๖ การยื่นคำคู่ความและเอกสารทางคดีต่อศาลทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ยื่นทางระบบ โดยปฏิบัติตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

คู่ความมีหน้าที่ติดตามผลคำสั่งศาลเกี่ยวกับคำคู่ความหรือเอกสารที่ยื่นทางระบบ และเมื่อได้แจ้งคำสั่งทางระบบแล้ว ถือว่าคู่ความทราบคำสั่งนั้น

ข้อ ๗ การแจ้งคำสั่งศาล การส่งหมายเรียก หมายนัด หรือเอกสารทางคดีอื่นใดให้คู่ความ
ถ้าได้แจ้งหรือส่งไปยังที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ตามที่คู่ความให้ไว้ในการลงทะเบียนใช้ระบบถือว่า
คู่ความทราบคำสั่งหรือได้รับเอกสารนับแต่เวลาที่คำสั่งหรือเอกสารเช่นว่านั้นไปถึงคู่ความตามที่อยู่ไปรษณีย์
อิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๘ การเสนอสำเนาสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐในรูปแบบข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์ต่อศาล ให้จัดทำหรือแปลงเอกสารเป็นไฟล์ประเภท PDF หรือ PDF/A ส่วนรูปภาพ
ให้บันทึกเป็นไฟล์ประเภท JPEG ด้วยมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับความละเอียดของภาพ (Resolution)
ของภาพลายเส้นหรือภาพขาวดำ อย่างน้อย ๒๐๐ จุดต่อนิ้ว (dot per inch หรือ dpi) แล้วบันทึกข้อมูล
ลงแผ่นซีดียื่นต่อศาลหรือนำเข้าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวทางระบบพร้อมฟ้อง

จำเลยขอตรวจหรือคัดถ่ายสำเนาสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ในส่วนที่เป็นบันทึกถ้อยคำของพยานได้เมื่อสืบพยานโจทก์เสร็จแล้ว

ข้อ ๙ การนั่งพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของ
ประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้วิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๐ คำร้องขอให้ศาลมีหนังสือแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งแทนการอ่านคำพิพากษา
หรือคำสั่ง ต้องยื่นทางระบบก่อนวันนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่ต้องแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งให้คู่ความทราบแทนการอ่านคำพิพากษา
หรือคำสั่ง เมื่อส่งทันนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ศาลส่งคำพิพากษาหรือคำสั่ง
ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไปยังที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ตามที่คู่ความให้ไว้ในการลงทะเบียน
ใช้ระบบโดยเร็ว

ข้อ ๑๒ ให้รวบรวมและเก็บรักษาเอกสารทางคดีในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไว้ใน
ระบบการจัดทำสารบบและสำนวนความอิเล็กทรอนิกส์ (E-CMS) ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา
ว่าด้วยการจัดทำสารบบความ สารบบคำพิพากษา และการรวบรวมเก็บรักษาเอกสารในสำนวนความ
ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์
และวิธีการจัดทำสารบบความ สารบบคำพิพากษา และการรวบรวมเก็บรักษาเอกสารในสำนวนความ
ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อจัดทำข้อมูล
ขนาดใหญ่ของศาลยุติธรรมด้วย

เมื่อได้รับอนุญาตจากศาล คู่ความสามารถรับสำเนาเอกสารในสำนวนความที่ได้รวบรวม
และเก็บรักษาไว้ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทางระบบตามรายการที่ระบบกำหนด โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายธีรศักดิ์ เจริญจิตร)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/ว ๖๕๔

ถึง หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

ด้วยข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๔๐ ตอนที่ ๓๖ ก วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป มีสาระสำคัญดังนี้

๑. กำหนดให้ใช้วิธีพิจารณาความผิดทางออิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร รวมถึงการคุ้มครองและแก้ไขบำบัดฟื้นฟู เด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

๒. ศาลอาจดำเนินการกระบวนการพิจารณาแล้วหลังจำเลย โดยไม่จำเป็นต้องนั่งพิจารณาคดีหรือกระทำต่อโจทก์และจำเลยพร้อมกันก็ได้ แต่ต้องให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมีโอกาสโต้แย้งกระบวนการพิจารณา

๓. ศาลอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่ช่วยเหลือศาล ในการดำเนินการกระบวนการพิจารณา

๔. จำเลยอาจแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดให้ดำเนินการกระบวนการพิจารณาแทนได้ โดยมีให้ถือว่าเป็นการพิจารณาแล้วหลังจำเลย

๕. โจทก์อาจยื่นฟ้องโดยจะมีหรือไม่มีตัวจำเลยมาศาลก็ได้ แต่ต้องส่งหลักฐานที่สามารถยืนยันตัวจำเลย และเสนอสำเนาสำนวนคดีของเจ้าหน้าที่ของรัฐมาพร้อมฟ้องในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

๖. กำหนดให้มีการดำเนินการกระบวนการพิจารณาโดยส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกเพื่อให้อ่านต่อผู้ต้องหาและศาลมีอำนาจพิจารณาสำนวนคดีของเจ้าหน้าที่ของรัฐและจะมีคำพิพากษาโดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐานก็ได้ และในกรณีที่ต้องสืบพยานหลักฐาน ให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาและแจ้งให้คู่ความมาศาลเพื่อพิจารณาและสืบพยานในวันเดียวกัน

๗. ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงโดยอาจเรียกพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานหรือบุคคลใด และอาจรับฟังสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริง แทนคำเบิกความ พยานเอกสารหรือพยานหลักฐานอื่นใดเพื่อวินิจฉัยคดี

๘. กำหนดหลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนมาตรฐานการพิสูจน์ กำหนดให้ศาลจะพิพากษาให้รับผิดทางพินัยได้ต่อเมื่อมีพยานหลักฐานที่ชัดเจน และน่าเชื่อว่าจำเลยกระทำความผิดทางพินัย (Proof by Clear and Convincing Evidence)

๙. คำพิพากษาหรือคำสั่งคดีความผิดทางพินัย อย่างน้อยต้องมีข้อเท็จจริงที่ฟังได้โดยสรุป และคำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดี พร้อมด้วยเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยนั้น

๑๐. การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งอาจกระทำต่อหน้าคู่ความทั้งสองฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแล้วแต่กรณี หรือถ้าคู่ความไม่มาศาล ศาลจะงดอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งก็ได้

นอกจากนี้ ศาลอาจแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นหนังสือให้คู่ความแทนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตามที่คู่ความร้องขอ

๑๑. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายของจำเลย ปราบกฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักงาน...

สำนักงานศาลยุติธรรมจึงขอแจ้งการประกาศข้อบังคับของประธานศาลฎีกา
ในราชกิจจานุเบกษาดังกล่าวมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรดแจ้งให้ผู้พิพากษา บุคลากร
ในหน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องทราบในโอกาสแรกด้วย โดยสามารถตรวจสอบการประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เรื่องดังกล่าวได้จากเว็บไซต์ สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <https://ja.coj.go.th> หรือเว็บไซต์ของ
กลุ่มงานราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี www.ratchakittha.soc.go.th

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑

โทรสาร ๐ ๒๕๑๓ ๘๓๗๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@coj.go.th หรือ ojta@coj.go.th

ที่ ศย ๐๓๖/ว ๕๕๑

ถึง หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

ด้วยมีกฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๓ ฉบับ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ได้แก่

๑. กฎกระทรวง การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๔๐ ตอนที่ ๓๗ ก วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ มีสาระสำคัญเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาในกระบวนการพิจารณาความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางพินัย

๒. กฎกระทรวง การชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๔๐ ตอนที่ ๓๗ ก วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ มีสาระสำคัญเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับเป็นพินัย

๓. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๔๐ ตอนที่ ๓๖ ง วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ มีสาระสำคัญเพื่อกำหนดระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

สำนักงานศาลยุติธรรมจึงขอแจ้งการประกาศในราชกิจจานุเบกษาดังกล่าวมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้บุคลากรในหน่วยงานทราบในโอกาสแรกด้วย โดยสามารถตรวจสอบการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเรื่องดังกล่าวได้จากเว็บไซต์ สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <https://ja.coj.go.th> หรือเว็บไซต์ของกลุ่มงานราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี www.ratchakittha.soc.go.th

ทั้งนี้ ได้จัดทำแบนเนอร์ (Banner) รวมเนื้อหาพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ไว้ในเว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลของผู้เกี่ยวข้อง

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑ โทรสาร ๐ ๒๕๑๓ ๘๓๗๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@coj.go.th หรือ ojta@coj.go.th

กฎกระทรวง

การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา
พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“การกล่าวหา” หมายความว่า การที่บุคคลใดได้แจ้งต่อข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ ว่ามีการกระทำความผิดทางวินัยขึ้น โดยรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม และจะแจ้งเป็นหนังสือ หรือด้วยวาจา หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ตาม

“การแสวงหาข้อเท็จจริง” หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานด้วย

“ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายที่กำหนดความผิดทางวินัยบัญญัติให้มีอำนาจในการดำเนินการตามกฎหมายนั้น ทั้งนี้ บรรดาที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานปลัดทบวง แล้วแต่กรณี

(๒) อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม แล้วแต่กรณี

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด

(๔) ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดรัฐวิสาหกิจ

(๕) ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดหน่วยงานอื่นของรัฐ

หน้า ๒

เล่ม ๓๔๐ ตอนที่ ๓๗ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๖

(๖) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา หรือนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ในกรณีทีเจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกองค้การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือกองค้การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณี

(๗) นายกสภาวิชาชีพ ในกรณีทีพนักงานหรือลูกจ้างของสภาวิชาชีพมีอำนาจปรับเป็นพินัย

(๘) ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการหรือคณะบุคคลทีเรียกชื่ออย่างอื่น ตามทีกฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

ข้อ ๓ การดำเนินการใด ๆ ในคดีความผิดทางพินัยทีมีบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีเป็นผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา หรือพยาน เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน เป็นสำคัญ

หมวด ๓

การแสวงหาข้อเท็จจริง

ข้อ ๔ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยเกิดขึ้น ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นเอง มีการกล่าวหา หรือความปรากฏด้วยวิธีอื่นใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเริ่มการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยมิชักช้า

ในกรณีทีความตามวรรคหนึ่งปรากฏต่อข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นหน้าที่ของข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐทีจะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ

ข้อ ๕ ในการแสวงหาข้อเท็จจริงตามข้อ ๔ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาข้อเท็จจริงสำหรับการกระทำความผิดทางพินัยทีเกิดขึ้นไม่ว่าในท้องทีใด ทวีราชอาณาจักร และการแสวงหาข้อเท็จจริงให้กระทำได้ในทุกท้องทีทวีราชอาณาจักร ทั้งนี้ เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะได้กำหนดเขตอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นอย่างอื่น

(๒) ในการแสวงหาข้อเท็จจริงตาม (๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐดำเนินการแทนก็ได้

ข้อ ๖ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าทีสามารถจะทำได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางพินัย เพื่อให้รู้ว่า มีการกระทำความผิดทางพินัยหรือไม่และใครเป็นผู้กระทำความผิด และในกรณีทีผู้ถูกกล่าวหา เสนอพยานหลักฐานใด ๆ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของตน ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐทีจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานนั้นไว้ในสำนวนการแสวงหาข้อเท็จจริง

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข้อเท็จจริง เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือส่งเอกสารอย่างหนึ่งอย่างใด ให้ตามทีจำเป็นก็ได้

หมวด ๒

การให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา

ข้อ ๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีบุคคลกำลังกระทำความผิดทางพินัย หรือ มีพยานหลักฐานซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดทางพินัย และเจ้าหน้าที่ของรัฐ คนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาให้ผู้ถูกกล่าวหา ทราบข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัย และแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิจะให้การทันทีหรือจะให้ถ้อยคำภายหลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งก็ได้ หากผู้ถูกกล่าวหา ยอมรับสารภาพและมีข้อโต้แย้ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึก การรับสารภาพและการไม่โต้แย้งนั้นไว้ และให้ผู้กระทำความผิดลงนามไว้เป็นหลักฐาน แล้วออกคำสั่ง ปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ เว้นแต่กรณีการออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต้องกระทำเป็นองค์คณะ ให้เสนอองค์คณะเพื่อพิจารณาออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป

เมื่อมีผู้กระทำความผิดทางพินัย และมีใช้เป็นการผิดที่จะดำเนินการได้ตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้า หน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายแจ้งข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัยต่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือ และแจ้งให้ ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นนิติบุคคล การแจ้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้แจ้งต่อผู้จัดการ หรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลนั้น

ข้อ ๙ การชี้แจง การแก้ข้อกล่าวหา หรือการยอมรับสารภาพต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ถูกกล่าวหาจะทำเป็นหนังสือ หรือทำด้วยวาจา หรือทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ในกรณีที่ทำ ด้วยวาจาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกไว้และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงนามไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๐ ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิทำหนังสือแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วให้เป็นผู้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแทนตนหรือร่วมกับตนได้

ข้อ ๑๑ ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาตกเป็นผู้วิกลจริตในระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐระงับการแสวงหาข้อเท็จจริงไว้จนกว่าผู้นั้นจะหายวิกลจริต ในกรณีที่คดีขาดอายุความ ก่อนที่ผู้นั้นจะหายวิกลจริต ให้ยุติเรื่องและจำหน่ายคดีจากสารบบ

ข้อ ๑๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหา จะได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พิจารณาจากคำชี้แจงหรือคำแก้ข้อกล่าวหา (ถ้ามี) ประกอบกับข้อเท็จจริงที่แสวงหาได้แล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย ให้ดำเนินการ สั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ ต่อไป ในกรณีที่ไม่ได้ความว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางพินัย หรือมีเหตุ ตามกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องรับโทษ หรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้ส่งยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา และผู้กล่าวหาทราบ

เล่ม ๓๔๐ ตอนที่ ๓๗ ก

หน้า ๔
ราชกิจจานุเบกษา

๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๖

ข้อ ๑๓ ภายใต้บังคับแห่งอายุความตามมาตรา ๑๑ การพิจารณาและออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามข้อ ๑๒ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาการส่งคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หากมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้การพิจารณาและออกคำสั่งไม่แล้วเสร็จ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่จะขยายระยะเวลาเกินสองครั้งไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๓๔

ในกรณีที่จะฟ้องคดีต่อผู้ถูกกล่าวหา เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องส่งสำนวนให้พนักงานอัยการอย่างช้าไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันก่อนวันที่คดีจะขาดอายุความ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติว่า เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่าเป็นการกระทำความผิดทางพินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาในความสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

การชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ การชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้ชำระตามจำนวนที่ระบุไว้ในคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งให้ผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย ณ สถานที่หรือโดยวิธีการที่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยกำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าว ผ่านช่องทาง ดังต่อไปนี้

(๑) ธนาคาร

(๒) หน่วยบริการรับชำระเงินที่เป็นของรัฐหรือเอกชนตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

(๓) เครื่องรับจ่ายเงินอัตโนมัติ (ATM)

(๔) บัตรอิเล็กทรอนิกส์

(๕) โมบายแบงกิง (Mobile Banking)

(๖) อินเทอร์เน็ตแบงกิง (Internet Banking)

(๗) สถานที่หรือวิธีการอื่นใดที่สามารถเข้าถึงการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

ข้อ ๓ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๒ โดยพิจารณาให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ได้โดยสะดวกอย่างน้อยหนึ่งช่องทาง และหน่วยงานของรัฐจะเรียกค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากค่าปรับเป็นพินัยไม่ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับเป็นพินัย จะกำหนดให้ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย
พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรวางระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายที่กำหนดความผิดทางพินัยบัญญัติให้มีอำนาจในการดำเนินการตามกฎหมายนั้น ทั้งนี้ บรรดาที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานปลัดทบวง แล้วแต่กรณี

(๒) อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม แล้วแต่กรณี

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด

(๔) ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดรัฐวิสาหกิจ

(๕) ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๖) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณี

(๗) นายกสภาวิชาชีพ ในกรณีที่พนักงานหรือลูกจ้างของสภาวิชาชีพมีอำนาจปรับเป็นพินัย

(๘) ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการหรือคณะบุคคลที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง
ตามมาตรา ๓๘

ข้อ ๔ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีช่องทางติดต่อสื่อสารโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์
เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นใด

ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นใดมีสิทธิยื่นคำร้อง คำรับสารภาพ คำชี้แจง คำแก้ข้อกล่าวหา
การปฏิเสธข้อกล่าวหา การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารอื่นใดต่อหน่วยงานของรัฐโดยวิธีการ
ทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

ในการติดต่อสื่อสารที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการติดต่อผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นใด
ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้เมื่อผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นนั้นยินยอมหรือร้องขอ

ข้อ ๕ ในการดำเนินการปรับเป็นพินัย หากผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด
ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ หรือคำสั่งได้เพราะมีพฤติการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจาก
ความผิดของผู้นั้น ถ้าผู้นั้นมีคำขอหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นสมควร เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจขยายระยะเวลา
และดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดที่ล่วงมาแล้วเสียใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการยื่นคำขอ ต้องยื่นคำขอ
ภายในสิบห้าวันนับแต่พฤติการณ์เช่นว่านั้นได้สิ้นสุดลง

ข้อ ๖ ในการวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยของรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๔ วรรคสาม อย่างน้อยต้องกำหนดให้มีผล ดังต่อไปนี้

(๑) ในการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริง
ตามมาตรา ๔ (๑) เพื่อกำหนดจำนวนค่าปรับเป็นพินัยในเบื้องต้น จากนั้นจึงพิจารณาข้อเท็จจริง
ตามมาตรา ๔ (๒) ถึง (๔) ประกอบ เพื่อใช้เป็นเหตุในการลดหรือเพิ่มจำนวนค่าปรับเป็นพินัย
ที่ได้กำหนดไว้ในเบื้องต้น

(๒) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดทางพินัย
จำนวนค่าปรับเป็นพินัยต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ที่ได้รับ แต่ต้องไม่เกินอัตราขั้นสูงที่กฎหมายซึ่งบัญญัติ
ความผิดทางพินัยกำหนดไว้

(๓) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีฐานะยากจนและกระทำความผิดด้วยความจำเป็น
เพื่อยังชีพของตนและครอบครัว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดค่าปรับเป็นพินัยในอัตราต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้
แต่ต้องไม่ต่ำกว่าห้าสิบบาทหรือไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วแต่กรณี โดยมีให้นำความใน (๒)
มาใช้บังคับ

ข้อ ๗ ในการพิจารณาให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยผ่อนชำระตามมาตรา ๔ วรรคสอง
ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาฐานะการเงิน รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สิน เว้นแต่ผู้กระทำความผิด
ทางพินัยมีพฤติการณ์หลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัย

การกำหนดจำนวนเงินและระยะเวลาในการผ่อนชำระ ให้พิจารณาจากจำนวนค่าปรับเป็นพินัย ประกอบกับฐานะการเงิน รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สิน เพื่อไม่ให้กระทบต่อการดำรงชีวิตของผู้กระทำความผิดทางพินัยและครอบครัว ทั้งนี้ การผ่อนชำระต้องเสร็จสิ้นก่อนขาดอายุความตามมาตรา ๑๑ ไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

ข้อ ๘ ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยไม่ได้ออกระเบียบตามข้อ ๖ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยตามแนวทางตามข้อ ๖

ข้อ ๙ ในการรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจจัดทำรายงานเป็นรายเดือน รายไตรมาส หรือรายปี ตามที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนด โดยให้คำนึงถึงปริมาณคดีความผิดทางพินัย

การจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยเพื่อเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามมาตรา ๑๓ อย่างน้อยต้องระบุข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย

(๒) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย

(๓) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งสำนวนให้พนักงานอัยการตามมาตรา ๒๓

(๔) จำนวนคดีที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาล

(๕) จำนวนคดีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย และจำนวนคดีที่ศาลสั่งยกฟ้องหรือไม่รับไว้พิจารณา

(๖) จำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่ได้รับการชำระ

(๗) จำนวนคดีที่ศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๑๐ โดยแยกคำสั่งตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

(๘) ข้อมูลอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้แยกตามประเภทฐานความผิด

การจัดทำข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสามารถประมวลผลได้

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดมีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย โดยในกรณีที่กฎหมายกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดไว้ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาการปรับเป็นพินัยก็ได้

การพิจารณาปรับเป็นพินัยที่ต้องทำเป็นองค์คณะ ให้องค์คณะประกอบด้วยหัวหน้าองค์คณะหนึ่งคน และองค์คณะอีกไม่น้อยกว่าสองคน

หน้า ๔

เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๑๔๖ ง ราชกิจจานุเบกษา

๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖

เมื่อรัฐมนตรีกำหนดให้การพิจารณาปรับเป็นพินัยในเรื่องใดอยู่ในอำนาจของผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยเพียงคนเดียว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พบเห็นการกระทำความผิด หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดจากบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

เมื่อการพิจารณาปรับเป็นพินัยเรื่องใดต้องทำเป็นองค์คณะ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะและองค์คณะจากบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง ตามที่เห็นสมควร

ในระหว่างการพิจารณาปรับเป็นพินัย หากมีเหตุที่ทำให้องค์คณะคนใดคนหนึ่งไม่อาจพิจารณาปรับเป็นพินัยต่อไปได้ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐในบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง เพื่อประกอบเป็นองค์คณะแทน

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่มีการปรับเป็นพินัยกระทำเป็นองค์คณะ ในการพิจารณาเพื่อมีคำสั่งหัวหน้าองค์คณะและองค์คณะทุกคนมีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย จะดออกเสียงมิได้

ให้หัวหน้าองค์คณะตามข้อ ๑๐ วรรคสี่ ตามองค์คณะที่เข้าร่วมพิจารณาที่ละคน ให้ออกความเห็นและลงมติทุกประเด็นที่จะพิจารณา โดยให้หัวหน้าออกความเห็นและลงมติเป็นคนสุดท้าย การวินิจฉัยให้ถือตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่โดยพลันอีกครั้งหนึ่ง ถ้าคะแนนเสียงยังเท่ากันอีก ให้ถือว่าองค์คณะมีมติในทางที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหามากกว่าหรือเป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกกล่าวหาน้อยกว่า แล้วแต่กรณี

องค์คณะที่ร่วมพิจารณาผู้ใดไม่เห็นพ้องด้วยกับเสียงข้างมากมีสิทธิทำความเห็นแย้งแนบไว้ในสำนวน

ข้อ ๑๒ คำสั่งปรับเป็นพินัยหรือยุติการปรับเป็นพินัยต้องทำเป็นหนังสือระบุวัน เดือน ปี และลงลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือลายมือชื่อขององค์คณะทุกคน แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๓ หนังสือแจ้งข้อกล่าวหาอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญตามแนวทางที่ระบุไว้ท้ายระเบียบนี้ คำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ (๑) ถึง (๕) และจะมีรายละเอียดตามแนวทางที่ระบุไว้ท้ายระเบียบนี้ด้วยก็ได้

ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๔ และการจัดทำรายงานตามมาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยไว้เป็นหลักฐาน แต่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยในเรื่องอื่นที่มีใช้การพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

การเก็บรักษาข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้จัดเก็บโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ศาลกำหนดวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำสำนวนตามมาตรา ๒๑ ให้จัดทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับวิธีพิจารณาคดีที่ศาลกำหนดดังกล่าว

หน้า ๕

เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๑๔๖ ง ราชกิจจานุเบกษา

๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๖

ข้อ ๑๖ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจกำหนดระเบียบปฏิบัติเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ได้ แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายและระเบียบนี้ โดยให้คำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร

ข้อ ๑๗ ในวาระเริ่มแรกไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ หากมีกรณีที่ไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้หรือการปฏิบัติตามระเบียบนี้ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจขออนุมัติคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการแตกต่างจากระเบียบนี้ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้ และให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติให้ดำเนินการแตกต่างจากระเบียบนี้ได้ตามที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นสำคัญ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

แนวทางการทำหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา

หนังสือแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำความผิดทางพินัย

เลขที่ .../...

... (ชื่อหน่วยงานของรัฐ) ...

สถานที่ออกหนังสือ
วันที่ออกหนังสือ
ชื่อผู้ถูกกล่าวหา ที่อยู่
ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย ๑. การกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิด รวมทั้งวัน เวลา และสถานที่ที่กระทำความผิด ๒. พยานหลักฐานเชิงประจักษ์ประกอบข้อกล่าวหา (ถ้ามี)
ข้อกฎหมาย (ข้อกล่าวหา โดยระบุมาตราที่บัญญัติความผิดทางพินัย พร้อมทั้งอัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ)
ช่องทางกรชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา (ให้ระบุสถานที่ในการจัดส่งหรือช่องทางติดต่อสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์)
สิทธิในการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา ท่านมีสิทธิที่จะชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ก็ได้ หากท่านไม่ชี้แจงภายในระยะเวลา ... วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะพิจารณาเพื่อมีคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป

ลงชื่อ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

หนังสือแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำความผิดทางพินัย

เลขที่ .../...

... (ชื่อหน่วยงานของรัฐ) ...

สถานที่ออกหนังสือ
วันที่ออกหนังสือ
ชื่อผู้ถูกกล่าวหา ที่อยู่
ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย ๑. การกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิด รวมทั้งวัน เวลา และสถานที่ที่กระทำความผิด ๒. พยานหลักฐานเชิงประจักษ์ประกอบข้อกล่าวหา (ถ้ามี)
ข้อกฎหมาย (ข้อกล่าวหา โดยระบุมาตราที่บัญญัติความผิดทางพินัย พร้อมทั้งอัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ)
ช่องทางกรชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา (ให้ระบุสถานที่ในการจัดส่งหรือช่องทางติดต่อสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์)
สิทธิในการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา ท่านมีสิทธิที่จะชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ก็ได้ หากท่านไม่ชี้แจงภายในระยะเวลา ... วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะพิจารณาเพื่อมีคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป

ลงชื่อ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ/ ผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมาย

แนวทางการทำคำสั่งปรับเป็นพินัย

คำสั่ง ... (ชื่อหน่วยงานของรัฐ) ...
เลขที่ ... / ...
เรื่อง คำสั่งปรับเป็นพินัย

สถานที่ออกคำสั่ง
วันที่ออกคำสั่ง
ชื่อผู้ถูกกล่าวหา ที่อยู่
๑. ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย (มาตรา ๒๑ (๓)) ๑.๑ การกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิด รวมทั้งวัน เวลา และสถานที่ที่กระทำความผิด ๑.๒ คำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา (ถ้ามี) ๑.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณารายละเอียดของการกระทำผิดและคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาของท่านแล้ว (ถ้ามี) เห็นว่า ท่านกระทำความผิดทางพินัยตามมาตรา... มาตรา... และมาตรา... แห่งพระราชบัญญัติ...
๒. อัตราค่าปรับเป็นพินัยตามกฎหมายและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๒๑ (๒)) ๒.๑ อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายกำหนด การกระทำความผิดของท่าน กฎหมายกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัย ดังนี้ มาตรา ... อัตราค่าปรับ ... บาท มาตรา ... อัตราค่าปรับ ... บาท มาตรา ... อัตราค่าปรับ ... บาท ฯลฯ ฯลฯ ๒.๒ จำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ต้องชำระ เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาแล้ว กำหนดให้ท่านต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ดังนี้ มาตรา ... จำนวนค่าปรับ ... บาท มาตรา ... จำนวนค่าปรับ ... บาท มาตรา ... จำนวนค่าปรับ ... บาท ฯลฯ ฯลฯ รวมจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่ท่านต้องชำระทั้งสิ้น ... บาท

<p>๓. ระยะเวลาที่ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันแต่ไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง (มาตรา ๒๓ (๓))</p> <p>ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยภายใน วัน นับแต่วันที่รับคำสั่งนี้</p>
<p>๔. กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการต่อไป ถ้าผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา ๒๓ (๔))</p> <p>ในกรณีที่ท่านปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด เจ้าหน้าที่ของรัฐจะสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินการให้มีการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป</p> <p>ในการปฏิเสธข้อกล่าวหาสามารถส่งผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒</p>
<p>๕. สิทธิในการขอผ่อนชำระตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง (มาตรา ๒๓ (๕))</p> <p>ในกรณีที่ท่านไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือศาลเพื่อผ่อนชำระค่าปรับ โดยให้แจ้งเหตุผลในการขอผ่อนชำระและระบุจำนวนเงินที่ประสงค์จะผ่อนชำระมาในคำร้องขอผ่อนชำระด้วยผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒</p>
<p>๖. สิทธิในการยื่นคำร้องขอต่อศาลตามมาตรา ๓๐ กรณีไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๒๓ (๖))</p> <p>(๑) ในกรณีที่ท่านเป็นบุคคลธรรมดาและกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจน เหลือหนาทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต อาจยื่นคำร้องเพื่อให้ศาล กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงาน สาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้ โดยให้แจ้งเหตุผลประกอบการยื่นคำร้องมาด้วย</p> <p>(๒) ในกรณีที่ท่านเป็นบุคคลธรรมดาและไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย อาจยื่นคำร้องต่อศาล โดยแสดงเหตุผลอันสมควรเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ เป็นพินัยได้</p> <p>(๓) การยื่นคำร้องตาม (๑) หรือ (๒) สามารถยื่นผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒</p>
<p>๗. ช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัย / ปฏิเสธข้อกล่าวหา / ยื่นคำร้อง (มาตรา ๒๓ (๖))</p> <p>๗.๓ ท่านสามารถชำระค่าปรับเป็นพินัยได้ผ่านช่องทาง ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none">☐ ธนาคาร เลขบัญชี☐ หน่วยบริการรับชำระเงินของ ...☐ เครื่องรับจ่ายเงินอัตโนมัติ (ATM) ตามบาร์โคดหรือคิวอาร์โคดที่แนบมาด้วยนี้☐ บัตรอิเล็กทรอนิกส์☐ โมบายแบงกิง (Mobile Banking) ตามบาร์โคดหรือคิวอาร์โคดที่แนบมาด้วยนี้☐ อินเทอร์เน็ตแบงกิง (Internet Banking) ธนาคาร เลขบัญชี☐ สถานที่หรือวิธีการอื่นใดที่สามารถเข้าถึงการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้☐ ชำระ ณ จุดรับชำระค่าปรับเป็นพินัยของ...

๗.๒ ท่านสามารถปฏิเสธข้อกล่าวหา / ยื่นคำร้องขอผ่อนชำระ / ยื่นคำร้องขอให้กำหนดค่าปรับ เป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนการชำระค่าปรับเป็นพินัย ตามช่องทางต่อไปนี้

(๑) ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทาง อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

.....
(๒) ที่อยู่ของหน่วยงานของรัฐในการปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือยื่นคำร้อง หรือส่งหนังสือ หรือเอกสาร

ลงชื่อ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่ง
(ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นองค์คณะ ให้ลงลายมือชื่อขององค์คณะทุกคน)